

Brüssel, 19. detsember 2025
(OR. en)

17067/25

Institutsioonidevaheline
dokument:
2025/0180(COD)

CODEC 2198
ENER 699
POLCOM 385
PE 114

KIRJALIK TEAVE

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Alaliste esindajate komitee / nõukogu

Teema: Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, milles käsitletakse Venemaa maagaasi impordi järkjärgulist lõpetamist ja võimalike energiasõltuvuste jälgimise parandamist ning millega muudetakse määrust (EL) 2017/1938
– Euroopa Parlamendi esimese lugemise tulemus
(Strasbourg, 15.–18. detsember 2025)

I. SISSEJUHATUS

Vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 294 ja kaasotsustamismenetluse praktilist korda käsitlevale ühisele deklaratsioonile¹ toimus nõukogu, Euroopa Parlamendi ja komisjoni vahel rida mitteametlikke kontakte eesmärgiga jõuda eespool nimetatud ettepaneku suhtes kokkuleppele esimesel lugemisel.

¹ ELT C 145, 30.6.2007, lk 5.

Sellea seoses esitasid rahvusvahelise kaubanduse komisjoni (INTA) esimees Bernd LANGE (S&D, DE) ning tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni (ITRE) esimees Borys BUDKA (PPE, PL) INTA ja ITRE nimel kompromissmuudatusettepaneku (muudatusettepanek nr 27) eespool nimetatud määruse ettepaneku muutmiseks, mille kohta Inese VAIDERE (PPE, LV) ja Ville NIINISTÖ (Rohelised/EVF, FI) olid koostanud raporti projekti. Kõnealuse muudatusettepaneku suhtes jõuti kokkuleppele eespool nimetatud mitteametlike kontaktide käigus. Suveräänsete Rahvusriikide Euroopa fraktsioon esitas veel 25 muudatusettepanekut.

II. HÄÄLETUS

Täiskogu võttis 17. detsembril 2025 toimunud hääletusel eespool nimetatud määruse ettepaneku muutmiseks esitatud kompromissmuudatusettepaneku (muudatusettepanek nr 27) vastu. Muid muudatusettepanekuid vastu ei võetud. Selliselt muudetud ja õiguskeeleliselt viimistletav komisjoni ettepanek kujutab endast Euroopa Parlamendi esimese lugemise seisukohta, mis on esitatud käesoleva dokumendi lisas toodud parlamendi seadusandlikus resolutsioonis².

Kõnealune seisukoht vastab institutsioonide vahel eelnevalt kokkulepitule. Seetõttu peaks nõukogul olema võimalik Euroopa Parlamendi seisukoht heaks kiita pärast teksti õiguskeelelist viimistlemist.

Õigusakt võetakse seejärel vastu parlamendi seisukohale vastavas sõnastuses.

² Seadusandlikus resolutsioonis esitatud parlamendi seisukoha versioonis on ära märgitud komisjoni ettepanekusse muudatusettepanekuga tehtud muudatused. Komisjoni teksti lisatud tekst on esile tõstetud *paksus kaldkirjas*. Sümbol „■“ tähistab välja jäetud teksti.

P10_TA(2025)0330

Venemaa maagaasi impordi järkjärguline lõpetamine ja võimalike energiasõltuvuste jälgimise parandamine

Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2025. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles käsitletakse Venemaa maagaasi impordi järkjärgulist lõpetamist ja võimalike energiasõltuvuste jälgimise parandamist ning millega muudetakse määrust (EL) 2017/1938 (COM(2025)0828 – C10-0123/2025 – 2025/0180(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2025)0828),
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2, artikli 194 lõiget 2 ja artiklit 207, mille alusel komisjon esitas Euroopa Parlamendile ettepaneku (C10-0123/2025),
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
- võttes arvesse Ungari parlamendi ja Slovaki parlamendi poolt subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamist käsitleva protokoll nr 2 alusel esitatud põhjendatud arvamusi, mille kohaselt seadusandliku akti eelnõu ei vasta subsidiaarsuse põhimõttele,
- võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 18. septembri 2025 aasta arvamust¹,
- pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,
- võttes arvesse vastutavate komisjonide poolt kodukorra artikli 75 lõike 4 alusel heaks kiidetud esialgset kokkulepet ja nõukogu esindaja poolt 10. detsembri 2025. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4,
- võttes arvesse kodukorra artiklit 60,
- võttes arvesse siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni arvamust,

t *Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata.

- võttes arvesse rahvusvahelise kaubanduse komisjoni ning tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni ühisarutelusid vastavalt kodukorra artiklile 59,
 - võttes arvesse rahvusvahelise kaubanduse komisjoni ning tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni raportit (A10-0195/2025),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. võtab teadmiseks käesolevale resolutsioonile lisatud komisjoni avalduse, mis avaldatakse koos lõpliku õigusaktiga *Euroopa Liidu Teataja* L-seerias;
 3. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatsseb seda oluliselt muuta;
 4. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 17. detsembril 2025. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2025/..., mis käsitleb Venemaa maagaasi *impordi järkjärgulist lõpetamist ja nafta impordi järkjärgulise lõpetamise ettevalmistamist* ning võimalike energiasõltuvuste jälgimise parandamist ning millega muudetakse määrust (EL) 2017/1938*

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 194 lõiget 2 ja artiklit 207,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust²,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt³,

* TEKST EI OLE ÕIGUSKEELELISELT TOIMETATUD.

¹ ELT C ...

² ELT C ...

³ Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2025. aasta seisukoht.

ning arvestades järgmist:

- (1) Venemaa Föderatsiooni täiemahuline ebaseaduslik sissetung Ukrainasse 2022. aasta veebruaris tõi esile Venemaa maagaasist sõltumise dramaatilised tagajärjed turgudele ja julgeolekule. Seepärast leppisid *riigipead ja valitsusjuhid* oma 11. märtsi 2022. aasta Versailles' deklaratsioonis kokku, et vähendada järk-järgult sõltuvust Venemaa energiast ning kaotavad lõpuks selle sõltuvuse täielikult. 8. märtsi 2022. aasta teatises „REPowerEU“ ja 18. mai 2022. aasta kavas „REPowerEU“ pakuti välja konkreetsed meetmed, mille abil mitmekesistada energiavarustust, et täielikult eemalduda Venemaa energia impordist turvalisel, taskukohasel ja kestlikul viisil. Sellest ajast alates on gaasitarnete mitmekesistamine Venemaa *Föderatsioonist* eemaldumiseks olnud märkimisväärselt edukas. Kuna Venemaa maagaasi tuleb liitu ikka veel märkimisväärses mahus, kuulutas komisjon oma 6. mai 2025. aasta tegevuskavas „*REPowerEU*“ Vene energia impordi lõpetamiseks välja seadusandliku ettepaneku, mille eesmärk on lõpetada järk-järgult täielikult Venemaa gaasi import ning parandada praegust energiasõltuvusega *tegelemise* raamistikku. *ELi energiajulgeoleku ja energiaalase vastupanuvõime tagamiseks on vaja kiiresti ja strateegiliselt tegeleda kõigi ülejäänud energiasõltuvustega, mis on tegevuskavas „RepowerEU“ välja toodud.*

- (2) Mitmed näited eelhoiatusest ja põhjendamata tarnevähendustest ja -katkestustest juba enne täiemahulist sõjalist sissetungi Ukrainasse ning energia kasutamine relvana Venemaa Föderatsiooni poolt sissetungist alates **näitavad**, et Venemaa Föderatsioon **on** süstemaatiliselt **kasutanud** sõltuvust Venemaa gaasitarnekestest **poliitilise relvana** liidu majanduse kahjustamiseks. See **on avaldanud** tõsist kahjulikku mõju liikmesriikidele ja liidu majandusjulgeolekule, **samuti ühtse turu stabiilsusele, liidu tarbijatele ja konkurentsivõimele üldiselt**. Seepärast ei saa liit Venemaa Föderatsiooni ja selle energiaettevõtjaid enam pidada usaldusväärseteks energiavaldkonna kaubanduspartneriteks.

- (3) 2006. aasta jaanuaris peatas Venemaa *Föderatsioon* oma maagaasi tarned *mõnedesse* Kagu- ja Kesk-Euroopa riikidesse keset külmalainet, mis tõi kaasa hinnatõusu ning põhjustas inimestele kahju või ähvardas seda teha. 6. jaanuaril 2009 peatas Venemaa *Föderatsioon* taas täielikult gaasi edastamise läbi Ukraina, mis mõjutas 18 liikmesriiki, eriti Kesk- ja Ida-Euroopas. See tarnehäire põhjustas tõsise häiringu piirkonna gaasiturgudel ning kogu liidus. Mõni liikmesriik ei saanud üldse maagaasi peaaegu 14 päeva jooksul, mistõttu nad olid sunnitud peatama koolide ja tehaste kütmise ning pidid välja kuulutama eriolukorra. 2014. aastal tungis Venemaa Föderatsioon Krimmi ja annekteeris selle ebaseaduslikult, *võttis enda kontrolli alla* sealsed Ukraina gaasi tootmise varad ning vähendas gaasitarneid mitmesse liikmesriiki, kes olid teatanud, *et nad kavatsivad* hakata Ukrainat gaasiga varustama; see põhjustas turuhäireid ja hinnatõusu ning kahjustas majandusjulgeolekut. Minevikus on komisjon mitmel korral uurinud Venemaa *Föderatsiooni* kontrolli all olevat monopoolset eksportijat Gazpromi võimalike *liidu* konkurentsieeskirjade rikkumise suhtes ning Gazprom on seejärel muutnud oma tegevust turul, et reageerida komisjoni väljendatud konkurentsiprobleemidele. Kõnealused konkurentsiga seotud probleemid seisnesid mitmel juhul Gazpromi gaasitarnelepingutes sätestatud nn territoriaalsetes piirangutes, millega keelati gaasi edasimüük **■** *sihtriigist* välja, samuti tõendites, et Gazprom kasutas ebaõiglast hinnakujundust ja tegi energiatarned sõltuvaks poliitilistest järeleandmistest osaleda Venemaa torujuhtmeprojektides või kontrolli saamisest liidu energiavarade üle.

- (4) Venemaa *Föderatsioon*i provotseerimata ja põhjendamatu sõda Ukraina vastu alates 2022. aasta veebruarist ja sellele järgnenud gaasitarnete vähendamise kasutamine relvana koos turgude manipuleerimisega gaasivoogude tahtliku katkestamise läbi on toonud ilmsiks liidu ja selle liikmesriikide haavatavused ja sõltuvused, millel on selge potentsiaal avaldada otsest ja tõsist mõju liidu gaasiturule toimimisele, liidu majandusele ja tema olulistele julgeolekuhuvidele, samuti võib see avaldada otsest kahjulikku mõju liidu kodanikele, kuna energiavarustushäired võivad kahjustada kodanike tervist või elu. Tõendid näitavad, et riigi kontrolli all olev ettevõtja Gazprom manipuleeris tahtlikult liidu energiaturge, et energiahindu üles viia. Enne sissetungi jäeti suurte, Gazpromi kontrolli all olnud liidu maa-aluste hoidlate täituvus enneolematult madalale tasemele ning Venemaa ettevõtjad vähendasid müüki liidu gaasbörsidel ja lõpetasid täielikult oma müügiplatvormide kasutamise; see mõjutas lühiajalisi turge ning halvendas juba niigi pingelist tarneolukorda pärast Venemaa *Föderatsioon*i ebaseaduslikku sissetungi Ukrainasse. Alates 2022. aasta märtsist on Venemaa *Föderatsioon* süstemaatiliselt peatanud või vähendanud maagaasitarneid liikmesriikidesse, mis põhjustas märkimisväärsed häireid liidu gaasiturul. See mõjutas eelkõige tarneid liitu Jamali torujuhtme kaudu, tarneid Soome ning Nord Stream 1 torujuhtme kaudu tulevaid tarneid, mille puhul Gazprom kõigepealt vähendas vooge ja lõpuks sulges tarded torujuhtme kaudu täielikult.

- (5) Venemaa *Föderatsiooni* poolt gaasitarnete relvana kasutamine ja turuga manipuleerimine gaasivoogude tahtlike katkestuste kaudu tõi liidus kaasa energiahindade järsu tõusu, mis jõudis 2022. aastal enneolematule tasemele, kus hinnad olid kuni kaheksa korda kõrgemad kui eelmiste aastate keskmine. Sellest tulenev vajadus leida alternatiivseid gaasitarneallikaid, muuta tarneteid, täita hoidlad talveks ja leida lahendused liidu gaasitaristu ülekoormuse probleemile tekitas 2022. aastal suure hinnavolatiilsuse ja enneolematu hinnatõusu.

- (6) Erakordselt kõrged gaasihinnad tõid kaasa kõrged elektri hinnad ja muude energiatoodete hinnatõusu, mille tagajärjeks oli püsivalt kõrge inflatsioon. Kõrgetest energiahindadest **ja volatiilsusest** põhjustatud sügav majanduskriis, mis tõi paljudes liikmesriikides kaasa negatiivsed kasvumäärad, ohustas liidu majandust, vähendas tarbijate ostujõudu ja suurendas tootmiskulusid; see seadis ohtu sotsiaalse ühtekuuluvuse ja stabiilsuse ning isegi inimeste elu või tervise. Tarnekatkestused põhjustasid ka väga tõsiseid probleeme liidu energiavarustuskindluse osas, mistõttu olid **II** liikmesriiki sunnitud välja kuulutama ühe Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/1938⁴ kohastest energiakriisi tasemetest. Venemaa **Föderatsioon** kasutas selle kriisi ajal liidu sõltuvust ära ning turuga manipuleerimine võimaldas tal järelejäänud energiakaubandusest Euroopaga saada rekordiliselt suurt kasumit – gaasiimpordist saadud tulu oli veel 2024. aastal 15 miljardit eurot. Seda tulu võidakse kasutada liidu vastu suunatud ja majandusjulgeolekut kahjustavate jätkuvate majandusrünnete rahastamiseks. Nimetatud tulu võidakse kasutada ka selleks, et rahastada Ukraina-vastast agressioonisõda, mis kujutab endast suurt ohtu Euroopa poliitilisele ja majanduslikule stabiilsusele.

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1938, mis käsitleb gaasivarustuskindluse tagamise meetmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 994/2010 (ELT L 280, 28.10.2017, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1938/oj>).

- (7) Hiljutine kriis näitas, et usaldusväärsed kaubandussuhted energiatooteid tarnivate partneritega on üliolulised turu stabiilsuse säilitamiseks, samuti inimeste elu ja tervise ning liidu oluliste julgeolekuhuvide kaitsmiseks, **sealhulgas** eelkõige seetõttu, et liit sõltub suurel määral kolmandatest riikidest pärineva energia impordist. Jätkuvad energiatarned Venemaa **Föderatsioonist** tekitaksid liidule pidevaid majandus- ja julgeolekuriske ning seega mitte ei suurendaks **liidu energiavarustus**kindlust, vaid vähendaksid seda. Isegi sõltuvus väiksemast Venemaa gaasi impordimahust võib juhul, kui Venemaa **Föderatsioon** seda kuritarvitab, märkimisväärselt moonutada hinnadünaamikat, isegi kui see toimub vaid ajutiselt, ning häirida energiaturge, eriti neis piirkondades, mis sõltuvad endiselt märkimisväärselt Venemaa **Föderatsioonist** pärit impordist. Võttes arvesse turuga manipuleerimise ja tarnehäirete pikaajalist ja järjepidevat mustrit ning asjaolu, et Venemaa **Föderatsiooni** valitsus on järjekindlalt kasutanud gaasikaubandust relvana poliitika-, **mitte** kaubanduseesmärkide saavutamiseks, on asjakohane võtta **õiguslikult siduvaid** meetmeid, et **kaotada** liidu **igasugune senine haavatavus**, mis tuleneb Venemaa Föderatsiooni maagaasi impordist torujuhtmete kaudu ja veeldatud maagaasi (LNG) impordist.

- (8) Käesoleva määruse **artiklis 3** sätestatud rahvusvaheliste tehingute piirangud on kooskõlas liidu välistegevusega muudes valdkondades, nagu on nõutud Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artikli 21 lõikes 3. Liidu ja Venemaa Föderatsiooni vahelised suhted on viimastel aastatel ja eelkõige alates 2022. aastast oluliselt halvenenud. Suhete halvenemise põhjuseks on rahvusvahelise õiguse jõhker eiramine Venemaa Föderatsiooni poolt ning eelkõige Venemaa provotseerimata ja põhjendamatu agressioonisõda Ukraina vastu. Alates 2014. aasta juulist on liit vastusena Venemaa Föderatsiooni Ukraina-vastasele tegevusele järk-järgult kehtestanud piiravaid meetmeid Venemaa Föderatsiooniga peetava kaubavahetuse suhtes. Liidul on Maailma Kaubandusorganisatsiooni asutamislepingu ning eelkõige 1994. aasta üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe XXI artikli (julgeolekuerandid) ja Venemaa Föderatsiooniga sõlmitud partnerlus- ja koostöölepingus sätestatud analoogsete erandite alusel lubatud jätta Venemaa Föderatsioonist imporditud kaupadele kohaldamata soodustused, mida antakse teistest riikidest imporditud samasugustele toodetele (enamsoodustusrežiim). Seega võib liit kehtestada keelde või piiranguid Venemaa **Föderatsioonist** imporditavate kaupade suhtes, kui liit leiab, et sellised meetmed, mis on võetud liidu ja Venemaa Föderatsiooni vahelistes rahvusvahelistes suhetes **praegu** valitseva kriisiolukorra ajal, on vajalikud liidu oluliste julgeolekuhuvide kaitsmiseks.

- (9) Energiajulgeoleku tugevdamiseks ja säilitamiseks liidus on väga oluline veeldatud maagaasi impordi ■ mitmekesistamine. ***Vältimaks ohtu, et Venemaa ettevõtjate ■ käsutuses olevaid veeldatud maagaasi terminalide võimsuse pikaajalisi reserveeringuid*** võidakse kasutada alternatiivsetest allikatest pärit impordi takistamiseks liigse varuvõimsuse soetamise kaudu, ***näiteks broneerides veeldamis- või hoiustamisvõimsuse ilma seda tegelikult kasutamata või eesmärgiga takistada konkurentidel taristut kasutada, peavad riiklikud reguleerivad asutused ja konkurentsiasutused asjakohasel juhul täiel määral ära kasutama riikliku ning Euroopa energia- ja konkurentsioiguse alusel kättesaadavaid tugevaid õiguslikke vahendeid. Kui toll teeb kindlaks Venemaa gaasist tulenevad ohutus- või julgeolekuriskid enne selle liidu tolliterritooriumile sisenemist, peaks ta selliste riskide vältimiseks kasutama liidu tolliseadustiku riskijuhtimist käsitlevaid sätteid.***

- (10) Komisjon on hoolikalt hinnanud, millist mõju võib liidule ja selle liikmesriikidele avaldada keeld importida Venemaalt maagaasi [REDACTED]. Alates 2022. aastast on tehtud ettevalmistavat tööd ja avaldatud mitu üksikasjalikku analüüsi Venemaa gaasi impordi täieliku järkjärgulise lõpetamise tagajärgede kohta, [REDACTED] ning komisjon tugines ka arvukatele konsultatsioonidele sidusrühmade, väliseksperptide ja ametitega ning uuringutele Venemaa gaasi impordi järkjärgulise lõpetamise mõju kohta. Komisjoni analüüs näitas, et kui Venemaa maagaasi impordi *järkjärguline lõpetamine toimub* astmeliselt, koordineeritult ja hästi ettevalmistatult *ning* solidaarsuse vaimus, on selle mõju energiahindadele liidus tõenäoliselt vähene ning see suurendab, mitte ei ohusta liidu *energiavarustuskindlust*, kuna liidu turgudelt lahkub ebausaldusväärne kaubanduspartner. Nagu on märgitud *tegevuskavas „REPowerEU“*, on kava „REPowerEU“ rakendamine juba vähendanud *liidu* sõltuvust Venemaa *Föderatsiooni* tarnetest, näiteks tänu gaasinõudluse vähendamise või taastuvate energiaallikate kasutuselevõtu kiirendamise meetmete *kehtestamisele*, samuti tänu energiavarustuse mitmekesistamise *aktiivsele toetamisele* ja [REDACTED] *liidu* läbirääkimispositsiooni parandamisele gaasi ühisostude kaudu. Mõjuhinnang näitas ka, et mitmekesistamispoliitika eelnev kooskõlastamine võib hoida ära kahjuliku mõju hindadele või tarnetele [REDACTED].

- (11) Kavandatav määrus on täielikult kooskõlas liidu strateegiaga vähendada sõltuvust fossiilkütuste impordist seeläbi, et tõhustatakse süsinikuheite vähendamist ja laiendatakse kiiresti liidus puhta energia tootmist. Nagu on märgitud *tegevuskavas „REPowerEU“*, on kava „REPowerEU“ rakendamine juba andnud tulemuseks märkimisväärse gaasi impordi vähenemise aastatel 2022–2024 – üle 60 miljardi kuupmeetri aastas –, mis on võimaldanud liidul vähendada sõltuvust Venemaa *Föderatsiooni* tarnetest. See *sõltuvuse vähendamine* oli võimalik tänu meetmetele, millega vähendati gaasinõudlust, *suurendati energiatõhusust* või hoogustati rohepöoret tuule- ja päikeseenergia tootmisvõimsuse kiirema kasutuselevõtuga, mis *suurendas* märkimisväärselt taastuvate energiaallikate osakaalu energiaallikate jaotuses, samuti tänu energiavarustuse mitmekesistamise aktiivsele toetamisele ja **liidu** läbirääkimispositsiooni parandamisele gaasi ühisostude kaudu. Lisaks peaksid energiasüsteemi täielik ümberkujundamine ning taskukohase energia hiljutise tegevuskava ja muude meetmete täielik rakendamine, eelkõige investeeringud energiamahukatele toodetele, näiteks väetistele, alternatiivi pakkuvate vähese süsinikuheitega toodete tootmisse, aitama asendada 2030. aastaks kuni 100 miljardit kuupmeetrit maagaasi. *Need ühised jõupingutused tugevdavad liidu vastupanuvõimet, konkurentsivõimet ja avatud strateegilist autonoomiat, toetavad Euroopa tööstust, väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtjaid (VKEd) ja kodanikke ning* muudavad Venemaa Föderatsioonist gaasi importimise *järgjärgulise lõpetamise* lihtsamaks.

- (12) *Mitmekesistamiskavade koostamisel peaks komisjon tegema koordineeritud viisil ja solidaarsuse vaimus koostööd liikmesriikidega, eelkõige Kesk- ja Kagu-Euroopas, et teha kindlaks alternatiivsed maagaasitarred. Lisaks varustuskindluse parandamisele võivad uued tarred ka kompenseerida saamata jäänud tulu, kasutades olemasolevat taristut, mida on varem kasutatud Venemaa gaasi transportimiseks.*
- (13) Kooskõlas Versailles' deklaratsiooniga ja teatisega „REPowerEU“ on suur hulk gaasiimportijaid oma gaasitarred Venemaa *Föderatsioonist* juba lõpetanud või neid oluliselt vähendanud. Nagu on märgitud mõjuhinnangus, saab kehtivate tarnelepingute kohaseid allesjäänud gaasimahtusid järk-järgult vähendada, ilma et see avaldaks märkimisväärset majanduslikku mõju või ohustaks varustuskindlust, kuna maailma gaasiturul on piisavalt alternatiivseid tarnijaid, liidu gaasiturg on hästi ühendatud ja on olemas piisav imporditaristu ■ . *Seonduvad meetmed peavad olema kooskõlas liidu praeguse energiaraamistikuga.*

- (14) *Mõnel juhul veetakse LNG lastis eri riikides toodetud ja kokku segatud gaasi. Keeldu tuleks kohaldada ka sellises lastis sisalduva Venemaal toodetud gaasi koguste suhtes. Kui importijatel on võimalik üheselt dokumenteerida väljaspool Venemaad toodetud veeldatud maagaasi vastavad osakaalud, peaks olema võimalik LNG lastis sisalduvaid väljastpoolt Venemaad pärit veeldatud maagaasi koguseid importida.*
- (15) Lühiajalised *tarne*lepingud **■** hõlmavad väiksemaid mahtusid kui suured *pikaajalised* tarnelepingud, mille importijad on Venemaa ettevõtjatega sõlminud. Kehtivad *lühiajalised tarne*lepingud lõpevad igal juhul varsti pärast käesoleva määruse jõustumist. Seega tundub, et kehtivatest lühiajalistest tarnelepingutest tulenev oht majandusjulgeolekule on väike. Seepärast on asjakohane teha kehtivatele lühiajalistele *tarne*lepingutele erand impordikeelu kohesest kohaldamisest, võimaldades üleminekuetappi *kuni 25. aprillini 2026 veeldatud maagaasi impordi puhul, võttes arvesse nõukogu määruse (EL) nr 833/2014⁵ artiklit 3ra, ja kuni 17. juunini 2026 torugaasi impordi puhul.*

⁵ *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. juuli 2014. aasta määrus (EL) nr 833/2014, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses Venemaa tegevusega, mis destabiliseerib olukorda Ukrainas (ELT L 229, 31.7.2014, lk 1; ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/833/oj>).*

- (16) Samuti tuleks ette näha erand **■** gaasi impordi keelust kehtivate pikaajaliste tarnelepingute puhul. Pikaajalised *tarne*lepingud sõlminud importijad vajavad alternatiivsete tarneteede ja -allikate leidmiseks tavaliselt rohkem aega kui lühiajaliste lepingute omanikud, seda ka seetõttu, et pikaajaliste *tarne*lepingutega on tavaliselt ette nähtud aja jooksul oluliselt suuremate mahtude tarnimine kui lühiajaliste *tarne*lepingutega. Seepärast tuleks kehtestada üleminekuaeg, et anda pikaajaliste *tarne*lepingute omanikele piisavalt aega oma tarnete mitmekesistamiseks korrapärasel viisil. ***Kuigi veeldatud maagaasi saab hankida kogu maailmast ja veeldatud maagaasi tarbijatel ei ole veeldatud maagaasi maailmaturul alternatiivsetele tarnijatele üleminekul tavaliselt füüsilisi takistusi, võib mitmekesistamine torugaasi tarbijate jaoks, eelkõige riikides, kus puudub veeldatud maagaasi taristu, olla keerulisem. Seepärast tuleks kehtivate pikaajaliste torugaasi lepingute alusel tehtavate gaasitarnete jaoks ette näha pikem üleminekuperiood.***

- (17) ***On esinenud olukordi, kus riiki***, mida praegu veel varustatakse Venemaa torugaasiga kehtivate pikaajaliste tarnelepingute alusel, ***mõjutavad hiljutised Venemaa Föderatsioonist lähtuvate tarneteede muutused, kaotades võimaluse importida gaasi varasema tarnete kaudu ja*** kuna alternatiivseid tarneteid talle lepinguliste gaasikoguste transportimiseks on vähe või need puuduvad üldse. Olukorra parandamiseks tagavad teiste liikmesriikide tarnijad praegu torugaasi tarnimise Venemaa Föderatsiooni tarnijatega sõlmitud lühiajaliste tarnelepingute alusel, kasutades ülekoormuseta ühenduspunkte. Selle väga eripärase olukorra tõttu tuleks uute tarnijate leidmiseks vajalikku üleminekuaega kohaldada ka nende lühiajaliste tarnelepingute suhtes, mis on sõlmitud Venemaa Föderatsiooni tarnijatega, kes varustavad sisemaariike, mida mõjutavad muutused Venemaa gaasi tarneteedes.

- (18) Kuigi näib olevat põhjendatud, et kehtivate varasemate lepingute suhtes *Venemaa gaasi impordi keeldu* kohe ei kohaldata, ei tohiks sellist erandit kohaldada kõigi lepingute suhtes, mis on sõlmitud enne käesoleva määruse jõustumist. Venemaa tarnijad võivad soovida kasutada *käesolevat määrust käsitleva komisjoni* ettepaneku avaldamise ja keelu jõustumise vahele jäävat aega selleks, et suurendada praeguseid tarneid, sõlmides uusi lepinguid, suurendades kehtivate lepingute muutmise kaudu mahtusid või kasutades kehtivate lepingute kohast paindlikkust. Tagamaks, et *selle keelu* tulemusena *Venemaa Föderatsioonist* pärit import väheneb, *mitte ei suurene*, tuleks *käesolevas* määruuses hoiduda loomast *ettevõtjate jaoks stiimuleid sõlmida* uusi Venemaa gaasi *impordi lepinguid* ajal, mis jääb *käesolevat määrust käsitleva komisjoni* ettepaneku *avaldamise* ja *keelu* jõustumise vahele. Riigipead ja *valitsusjuhid* võtsid juba 2022. aasta märtsis kohustuse *Venemaa* gaasitarned järkjärgult lõpetada; *komisjon tugines sellele kohustusele, pakkudes välja* strateegia „REPowerEU“, kava „REPowerEU“ ja tegevuskava „REPowerEU“. Hiljemalt alates käesoleva määruse ettepaneku avaldamise kuupäevast ei ole pärast seda kuupäeva sõlmitud lepinguid enam asjakohane käsitada varasemate lepingutena. Pärast 17. juunit 2025 sõlmitud lepingute puhul ei tohiks seetõttu kohaldada kehtivate lühi- ja pikaajaliste *tarnelepingute* suhtes kohaldatavaid erakorralisi üleminekusätteid.

- (19) Selleks et hoida ära kehtivate tarnelepingutega ettenähtud impordimahtude suurenemist, ■ tuleks kehtivate tarnelepingute muudatusi käesoleva määruse kohaldamisel käsitada uute lepingutena ning üleminekuperioodi ei tohiks kohaldada juhtudel, kui impordimahtusid suurendatakse lepingukohast paindlikkust kasutades. *Teatavatel juhtudel, kui kehtivates lepingutes tehakse vajalikke muudatusi, tuleks ette näha erandid, tingimusel et need ei suurenda lepingulisi koguseid ega tarnimise ajastust. Hinnaerinevused, mis tulenevad kehtivates tarnelepingutes juba ette nähtud hindade indekseerimisest, ei kujuta endast kehtivate tarnelepingute muudatust.*
- (20) Käesoleva määrusega kehtestatakse selge õiguslik keeld importida Venemaa maagaasi; tegemist on liidu suveräänse aktiga, mis ei sõltu gaasiimportijate tahtest ja millega muudetakse Venemaa *Föderatsioonist* maagaasi import ebaseaduslikuks, st sellel on vahetu õiguslik mõju ja liikmesriikidel ei ole keelu kohaldamisel kaalutlusõigust.

- (21) Erinevalt muudest kaupadest on maagaas homogeenne kaup, millega kaubeldakse suurtes mahtudes ja mida müüakse hulgimüügi tasandil sageli mitu korda edasi. Võttes arvesse, et maagaasi päritolu kindlakstegemine on eriti keerukas, ja pidades silmas, et Venemaa tarnijad võivad püüda käesoleva määruse järgimisest kõrvale hoida, näiteks müües vahendajate kaudu, kasutades ümberlaadimist või transporti teiste riikide kaudu, tuleks käesoleva määrusega ette näha tõhus raamistik **keelust kõrvalehoidmise vältimiseks. Seepärast peaks asjaomastel asutustel olema võimalik võtta vajalikke meetmeid, et teha kindlaks, kas Venemaa Föderatsioonist pärit maagaasi tuuakse liidu tolliterritooriumile skeemide abil, mis on loodud käesoleva määruse normidest kõrvalehoidmiseks. Selle kindlakstegemisel, kas maagaas lubatakse liidus vabasse ringlusse, ei peaks toll tuginema üksnes tollideklaratsioonis esitatud teabele, vaid tal peaks olema võimalik ka muu asjakohase teabe põhjal hinnata juhul, kui ta peab seda vajalikuks, kas liitu toodud kaup kavatsetakse tegelikult vabasse ringlusse lasta. Määruses tuleks nõuda ka liitu imporditava maagaasi tootjariigi ja tarneahela kindlakstegemist.**

- (22) Eelkõige peaksid maagaasi importijad olema kohustatud esitama **■** ametiasutustele kogu teabe, mis on vajalik, et teha kindlaks liitu imporditava maagaasi **tootjariik** ning **määrata kindlaks**, kas imporditava gaasi **suhtes kohaldatakse** üldist keeldu või mõnda selle eranditest. **Liidu tolliõiguse kohane mõiste „päritolu“ ei pruugi alati võimaldada imporditava gaasi tootjariigi kindlakstegemist, näiteks kui gaasi on pärast Venemaa Föderatsioonist väljumist töödeldud (nt veeldatud või taasgaasistatud). Seepärast peaks määrus hõlmama ka juhtumeid, kus liidu tolliõiguse kohaselt on gaasi „päritoluriik“ selle tootjariigist erinev, ning nägema ette mehhanismi, mille abil kontrollida, kas maagaas on ammutatud või veeldatud Venemaa Föderatsioonis. Mis tahes gaasi suhtes, mis enne selle ELi importimist eksporditi Venemaa Föderatsioonist kas otseeksportina Venemaalt ELi või kaudselt kolmanda riigi kaudu, tuleks kohaldada keeldu, välja arvatud transiidi korral.**

(23) *Torugaasi ja veeldatud maagaasi eriomaduste tõttu ning selleks, et võimaldada sujuvat tootjariigi kontrollimise protsessi ja tingimusi võimalike erandite tegemiseks enne, kui gaas siseneb liidu tolliterritooriumile, tuleks kehtestada eelneva loa andmise menetlus. Loa puudumisel tuleks impordist keelduda. Lube väljastavaid asutusi või tolli, kui tegu ei ole samade asutustega, tuleks liitu kavandatavast impordist eelnevalt teavitada ning neile tuleks esitada teave, mis on vajalik, et kontrollida tootjariiki või seda, kas on täidetud tingimused käesoleva määruse kohase erandi tegemiseks. Kuigi lube väljastavad asutused peaksid püüdma väljastada loa ajavahemikul, mis jääb importija poolt teabe esitamise ja kavandatud tolliterritooriumile sisenemise vahele, et hõlbustada gaasi importi ELi, võivad nad teha otsuse ka hilisemas etapis, eelkõige juhul, kui esitatud teabe suhtes on kahtlusi. Eelnev luba ei piira tolli olemasolevaid jõustamisvolitusi. Maagaasi import gaasi tootvatest riikidest tuleks sellest kohustusest vabastada, kui liit on varem importinud nendest riikidest märkimisväärses mahus ja kui need riigid on kas näidanud, et nad ei soovi Venemaa gaasisektorit toetada, kehtestades keelu Venemaa gaasiimpordile või Venemaa gaasitaristu, Venemaa gaasiettevõtjate või selliseid ettevõtjaid haldavate isikute vastu suunatud piiravad meetmed, või kui neil riikidel ei ole vajalikku taristut, et importida maagaasi torujuhtmete kaudu või veeldatud maagaasi. Komisjon peaks koostama selliste riikide loetelu.*

- (24) *Lube väljastavatel asutustel ja tollil, kui tegu ei ole samade asutustega, peaks olema võimalik nõuda kogu teavet, mis on vajalik impordi seaduslikkuse hindamiseks. Samuti peaks neil olema võimalik tugineda muudest allikatest pärinevale teabele. Kuna lepingutingimused, millega on kindlaks määratud hindamise seisukohast olulised elemendid, on sageli keerukad, tuleks ametiasutustele anda õigus nõuda importijatelt üksikasjalikku lepinguteavet, sealhulgas kogu tarnelepingut, kui see on vajalik, et mõista teatavate klauslite konteksti või viiteid lepingu muudele sätetele. Käesolev määrus peaks sisaldama õigusnorme, millega tagatakse asjaomaste ettevõtjate ärisaladuste tõhus kaitse.*
- (25) *Lube väljastavad asutused ja toll peaksid oma volituste kasutamisel pöörama erilist tähelepanu nende jõustamisele seoses ühenduspunktide, maagaasi veeldusjaamade või transiiditorudega, mille puhul kõrvalehoidmise oht on suur. Naftatranspordis on täheldatud nn varilaevastike kasutamist sanktsioonidest kõrvalehoidmiseks ning sellised tavad võivad ohustada ka veeldatud maagaasi impordi, kahjustades käesoleva määruse eesmärke. Tihedas koostöös üksteisega peaksid ametiasutused vajaduse korral kohandama oma jõustamisprioriteete, et käsitleda käesoleva määruse rakendamise käigus kindlaks tehtud võimalikke kõrvalehoidmise viise. Samuti peaks komisjon pidevalt seirama läbi kolmandate riikide liikuvaid Venemaa maagaasivooge.*

I

(26) *Osa Venemaa gaasi ülekandetaristust on liiduga otse ühendatud ning mõned Venemaad liiduga ühendavad transiiditorud kulgevad läbi kolmandate riikide, ilma et praegu oleks ühtegi sissevoolupunkti Venemaa Föderatsiooni ja liidu vahel. Seepärast tuleks määruses eeldada, et maagaas, mis imporditakse liitu Venemaa Föderatsiooni ja liidu või Valgevene ja liidu vaheliste piiride, ühendustorude või ühenduspunktide kaudu või mis saabub torujuhtmete, nt TurkStream kaudu Strandža 2 / Malkoçlari ühenduspunkti, pärineb või eksporditakse otse või kaudselt Venemaa Föderatsioonist, asendades seega tootjariigi tõendamise nõude. Kui väidetakse, et kõnealuste piiride, ühendustorude või ühenduspunktide kaudu saabuv maagaas läbib nn transiidiprotseduuri Venemaa Föderatsiooni kaudu, tuleks kohaldada ranget kontrolli. Venemaa Föderatsioon on suur gaasiekspordija ja tal ei ole varem olnud mingit märkimisväärset rolli gaasitransiidiriigina mitmete tegurite tõttu, nagu taasgaasistamise taristu puudumine, gaasikaubanduse korraldamine Venemaa Föderatsioonist torujuhtmete ekspordimonopoli kaudu, Venemaa gaasiettevõtjate ärimudelid, mis ei põhine transiidi korraldamisel, ning Venemaa Föderatsiooni geograafiline asukoht. Seepärast ja võttes arvesse Venemaa tarnijate stiimuleid impordikeelust kõrvale hoida, peaks toll keelduma maagaasi koguste impordist, mis on väidetavalt transiitgaas, välja arvatud juhul, kui on võimalik esitada üheselt mõistetav tõend selle kohta, et gaas läbis Venemaa Föderatsiooni transiidina ja see on toodetud muus riigis kui Venemaa Föderatsioon. Lube väljastavatele asutustele tuleks esitada vajalikud tõendid piisavalt varakult, st hiljemalt üks kuu enne tolliterritooriumile sisenemist, et oleks võimalik kindlaks teha imporditava gaasi teekond kuni tootmiskohani.*

(27) *Ühenduspunkt Strandža 1 ühendab liitu torujuhtmesüsteemiga, mis transpordib gaasi mitte ainult Aserbaidžaanist või Türgist, vaid märkimisväärses mahus ka Venemaa Föderatsioonist. Seepärast tuleks nõuda üheselt mõistetavaid tõendeid selle kohta, et tootjariik ei ole Venemaa, ning ametiasutustele tuleks anda piisavalt aega selle kontrollimiseks, et Strandža 1 kaudu imporditav gaas ei pärine Venemaa Föderatsioonist ega ole sealt otse või kaudselt eksporditud. Kui tulevikus peaksid muid ühenduspunkte ühendatama süsteemidega, mis transpordivad märkimisväärses mahus Venemaa gaasi, tuleks kohaldada sama kontrollistandardit.*

(28) *Pealegi võib märkimisväärses mahus maagaasi nn transiidiprotseduuri alusel ka liitu siseneda. Kuna gaasiimpordi rangeid seirereegleid, näiteks eelneva loa saamise nõuet, ei kohaldata gaasi suhtes, mis läbib liitu või mida hoiustatakse tolliladustamisreeglite kohaselt nn transiidiprotseduuri alusel, on asjakohane näha ette konkreetsed kaitsemeetmed transiidi seirekorra vormis, mis võimaldab tollil tõhusalt seirata nn transiidiprotseduuri alusel liikuvaid gaasivooge, tagamaks, et liitu kõnealuse protseduuri alusel läbivat maagaasi ei lasta lõpuks liidus vabasse ringlusse. Kui kolmandate riikide käitajad hoiustavad gaasi liidu tolliseadustiku kohase transiidi-, ajutise hoiustamise või tolliladustamisprotseduuri alusel, peaksid liikmesriigid kehtestama asjakohased seire- ja jõustamismehhanismid, et riigisisese hoiustamise kasutamine kolmandate riikide poolt ei ohustaks riiklikku või piirkondlikku varustuskindlust ega hoiustamiskohustuste täitmist, ning esitama komisjonile asjakohase teabe.*

(29) *Kooskõlas lojaalse koostöö põhimõttega peaksid lube väljastavad asutused, toll, reguleerivad asutused, pädevad asutused, Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööamet (ACER) ja komisjon tegema koostööd, et rakendada käesoleva määruse sätteid ja vahetada asjakohast teavet, eelkõige seoses Venemaa maagaasi importimist võimaldavate erandite hindamisega pärast käesoleva määruse jõustumist. Tollil, reguleerivatele asutustel, pädevatele asutustel ja ACERil peaksid olema vajalikud vahendid ja andmebaasid, et tagada vajaduse korral asjakohase teabe vahetamine riigiasutuste ja eri liikmesriikide asutuste vahel. ACER peaks andma oma eksperditeadmistega panuse rakendamise seire protsessi. Vajalike koostalitlusvõimeliste ühiste infosüsteemide loomise hõlbustamiseks võivad komisjon ja liikmesriigid uurida võimalusi kasutada Sisejulgeolekufondi kättesaadavat eelarvet. Toll peaks andma reguleerivatele asutustele, pädevatele asutustele ja komisjonile kord kuus ajakohast teavet Venemaa gaasi impordi olukorda puudutavate põhielementide kohta, nagu pikaajaliste või lühiajaliste tarnelepingute alusel imporditud kogused, sissevoolupunktid ja lepingupartnerid. Kui see on asjakohane, peaks komisjon lisama selle teabe käesoleva määruse rakendamise aruandesse. Komisjon peaks hindama ka asjaomaste asutuste vahelise teabevahetuse ja koostöö tõhusust ning asjakohasel juhul esitama kõnealuses aruandes soovitusel nende parandamiseks.*

- (30) Ukraina kaudu toimunud *Venemaa* gaasitarnete järkjärgulisel lõpetamisel saadud kogemus on näidanud, et hea ettevalmistus ja koordineerimine solidaarsuse vaimus võimaldab tõhusalt ära hoida turuhäireid või varustuskindluse probleeme, mis võivad tuleneda gaasitarnijate vahetamisest. Selleks et valmistuda koordineeritud viisil Venemaa gaasi impordi täielikuks järkjärguliseks lõpetamiseks ja anda turule piisavalt aega sellega seotud muutuste ennetamiseks, ilma et see ohustaks gaasivarustuskindlust või mõjutaks märkimisväärselt energiahindu, peaksid liikmesriigid koostama riiklikud mitmekesistamiskavad ja esitama need 1. märtsiks 2026. Nende kavade *suhtes tuleks kohaldada ametisaladuse hoidmise reegleid ja neid ei tohiks avalikustada ilma vastava liikmesriigi nõusolekuta*. Nendes tuleks kirjeldada kavandatud riikliku või piirkondliku tasandi meetmeid, millega vähendada nõudlust, edendada taastuenergia tootmist ja tagada alternatiivsed tarned, samuti tuleks neis kirjeldada võimalikke tehnilisi, *lepingulisi* või regulatiivseid tõkkeid, mis võivad mitmekesistamisprotsessi raskendada. Kuna mitmekesistamisprotsess võib nõuda meetmete koordineerimist riikide, piirkondade või liidu tasandil, peaks komisjon riiklike mitmekesistamiskavasid hindama ja andma vajaduse korral soovitusi kohanduste tegemiseks.

- (31) Versailles' deklaratsioonis kohustusid **riigipead ja valitsusjuhid** lisaks maagaasi tarnetele järk-järgult lõpetama ka muud energiatarned **Venemaa Föderatsioonist**, eelkõige naftatarned. **Sarnaseid tavasid, mida Venemaa Föderatsioon on rakendanud gaasi puhul, kasutades gaasi survekamise ja manipuleerimise vahendina, on ta kasutanud ka liiduga naftaga kauplemisel. Seda tõendavad näiteks varasemad naftatarnete katkestused. Praegused naftatarnete alased suhted Venemaa Föderatsiooniga tekitavad sõltuvust ja ohustavad liidu julgeolekut. Selleks et takistada Venemaad kasutamast liidu naftaimporti survekamise vahendina, on oluline teha ettevalmistusi ka Venemaa Föderatsioonist pärit nafta impordi aegsaks järkjärguliseks lõpetamiseks.** Kuigi piiravad meetmed **Venemaa Föderatsioonist** pärit nafta impordi järkjärguliseks lõpetamiseks on juba kehtestatud ja nafta import on märkimisväärselt vähenenud, võib Venemaa nafta importimise edasine järkjärguline lõpetamine nõuda konkreetseid ettevalmistavaid meetmeid ja koordineerimist naaberriikidega. ■

- (32) *Seepärast peaksid liikmesriigid koostama ka toornafta ja naftatoodete riiklikud mitmekesistamiskavad, mis peaksid hõlmama riiklikul tasandil kehtestatud ja kavandatud meetmeid, millega tagatakse Venemaa Föderatsioonist pärit nafta impordi läbipaistvus ja jälgitavus. Komisjon peaks andma nende kavade kohta soovitusi. Nende kavade suhtes tuleks kohaldada ametisaladuse hoidmise reegleid ja neid ei tohiks avalikustada ilma vastava liikmesriigi nõusolekuta. Samal ajal peaks komisjon jätkama tegelemist ELi naftasanktsioonidest nn varilaevastike abil kõrvalehoidmise probleemiga, eelkõige võttes meetmeid, mis on kirjas komisjoni 6. mai 2025. aasta teatises „Tegevuskava Vene energia impordi lõpetamiseks“.*

- (33) 2022. ja 2023. aasta gaasikriisi ajal saadud kogemus näitas, et liidu gaasitarnete seiramiseks on väga oluline põhjalik teave tarneolukorra ja võimalike tarnesõltuvuste kohta. Seepärast peaksid Venemaa gaasi importijad, kes kasutavad käesolevas määruses sätestatud erandeid, esitama komisjonile kogu teabe, mis on vajalik gaasikaubanduse võimalike riskide tõhusaks hindamiseks. See teave peaks sisaldama asjaomaste gaasitarnelepingute peamisi näitajaid või isegi terveid tekstiosi, välja arvatud hinnateavet, kui see on vajalik, et mõista teatavate klauslite konteksti või viiteid lepingu muudele sätetele. Komisjon peaks gaasitarnete seiramisel liidus võtma arvesse ka tolli esitatud teavet impordi kohta ja riiklikes mitmekesistamiskavades sisalduvat teavet. Komisjon peaks korrapäraselt teavitama määrusega (EL) 2017/1938 loodud gaasikoordineerimisrühma järkjärgulisest impordi lõpetamise protsessist liidu tasandil ja esitama Venemaa gaasi impordi järkjärgulise lõpetamise kohta iga-aastase aruande, millele võib lisada konkreetseid liidu soovitusi ja meetmeid impordi järkjärgulise lõpetamise protsessi kiirendamiseks.

- (34) Liikmesriigid ja liit peaksid tegema tihedat koostööd käesoleva määruse rakendamisel, sealhulgas *seoses võimalike vaidluste lahendamise* menetlustega. *Kohaldataval juhul on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 1219/2012⁶ ja määruses (EL) nr 912/2014⁷ sätestatud täiendavad üksikasjad liikmesriikide ja liidu vahelise koostöö ja finantskohustuste jaotuse kohta seoses käesolevat määrust puudutavate võimalike investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamise juhtumitega.*
- (35) *Võttes arvesse Venemaa Föderatsiooni hiljutist tava kokkulepitud kohtu- ja vahekohtumenetlusi ühepoolset muuta ja takistada, ei saa ei mõjutatud isikuid ega liitu ja liikmesriike pidada vastutavaks ühegi ebaseadusliku menetluse raames tehtud kohtuotsuse, vahekohtuotsuse või muu kohtulahendi eest, mille suhtes ei ole asjaomasel jurisdiktsioonis tegelikult võimalik õiguskaitsevahendeid kasutada.*

⁶ *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määrus (EL) nr 1219/2012, millega kehtestatakse üleminekukord liikmesriikide ja kolmandate riikide vaheliste kahepoolsete investeerimislepingute jaoks (ELT L 351, 20.12.2012, lk 40, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2012/1219/oj>).*

⁷ *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta määrus (EL) nr 912/2014, millega kehtestatakse rahalise vastutuse kindlaksmääramise raamistik investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamisel vahekohtutes, mis on loodud rahvusvaheliste lepingutega, mille osaline on Euroopa Liit (ELT L 257, 28.8.2014, lk 121, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/912/oj>).*

- (36) Liit on loonud tugeva õigusraamistiku, et tagada igal ajal gaasivarustuskindlus ja tegeleda võimalike tarnekriisidega koordineeritult; see hõlmab muu hulgas liikmesriikide kohustust näidata gaasi vajavate naaberriikide suhtes üles solidaarsust tõhusal ja operatiivsel viisil. Komisjon peaks liidu, piirkondade ja liikmesriikide tasandil pidevalt seirama gaasitarnetega seotud tururiske, mis tulenevad gaasikaubandusest *Venemaa Föderatsiooniga*. Äkiliste ja oluliste muutuste korral, mis ohustavad tõsiselt ühe või mitme liikmesriigi varustuskindlust, **ning pärast määruse (EL) 2017/1938 artikli 11 või 12 kohase hädaolukorra väljakuulutamist** on asjakohane anda komisjonile õigus võtta vajalikud erakorralised meetmed, **võttes vastu otsuse seoses** käesolevas määruses sätestatud maagaasi või veeldatud maagaasi impordikeeldude kohaldamise peatamisega **ühes või mitmes liikmesriigis**. **Samuti peaks komisjonil sellises olukorras olema võimalik peatada kohustus esitada enne liidu tolliterritooriumile sisenemist tõend tootjariigi kohta, et hõlbustada lühikese etteteatamisega täiendavat importimist. Komisjoni selline otsus peaks olema ajaliselt piiratud ja peatamine ei tohiks olla jõus kauem kui neli nädalat ning seda tuleks pikendada üksnes juhul, kui määruse (EL) 2017/1938 artikli 11 kohased hädaolukorra tingimused on endiselt täidetud.** Komisjoni rakendusotsusega **tuleks** kehtestada teatavad lisatingimused tagamaks, et iga **selline** peatamine piirdub rangelt ohu kõrvaldamisega. Komisjon peaks **teavitama gaasikoordineerimisrühma ning esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles põhjendatakse peatamist ja mis tahes pikendamist, ning** seirama tähelepanelikult sellise ajutise peatamise kohaldamist.

- (37) *Selleks et vältida soodsamate karistuste otsimist ja tagada käesoleva määruse järjepidev kohaldamine, peaksid liikmesriigid kehtestama ühtlustatud normid käesoleva määruse rikkumise eest määratavate karistuste kohta. Kuna käesoleva määruse rikkumised võivad siiski rikkuda ka muid liidu õigusakte, mis on tihedalt seotud käesolevas määruses sätestatud keeldude ja kohustustega, nagu tollialased õigusaktid, piiravad meetmed või määrus (EL) 2017/1938, ei tohiks karistuste määramine viia topeltkaristamise keelu põhimõtte rikkumiseni, kooskõlas põhiõiguste harta ja kõnealust õigust käsitleva kohtupraktikaga, nagu seda on tõlgendanud Euroopa Kohus. Käesolev määrus ei piira kriminaalkaristuste määramist riigisisese õiguse alusel.*
- (38) **█** Käesoleva määrusega kehtestatud meetmed kajastavad täielikult täielikult energiasolidaarsuse põhimõtet. Kokkupuude Venemaa gaasi impordiga on liikmesriigiti erinev ja paljud liikmesriigid on juba võtnud meetmeid Venemaa gaasi impordi järkjärguliseks lõpetamiseks. Käesoleva määrusega **█** tagatakse kogu ELis ühtlustatud lähenemisviis Venemaa gaasi impordi järkjärgulise lõpetamise osas, säilitades liikmesriikidevahelise solidaarsuse.

- (39) Kuna käesoleva määruse eesmärke, mis on seotud võimaliku gaasisõltuvuse seiramisega, ei suuda liikmesriigid koordineeritult ja ilma turu killustamise riskita piisavalt saavutada, küll aga saab neid paremini ja tõhusamalt saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.

- (40) Võttes arvesse, kui oluline on, et liit lõpetaks viivitamata järk-järgult edasise majandusliku sõltuvuse Venemaa Föderatsioonist pärit gaasi impordist, peaks käesolev määrus jõustuma järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*. ***Turuosalistel oli pärast 2022. aasta märtsi Versailles' deklaratsiooni ja käesoleva määruse ettepaneku vastuvõtmist 17. juunil 2025 märkimisväärne aeg oma tarneportfelli kohandamiseks. Sellest hoolimata tundub asjakohane näha ette üleminekuperiood, et gaasitarnijad, kes ei ole oma tarnestrategieid veel kohandanud, saaksid võtta vajalikud meetmed käesoleva määruse järgimiseks. Seepärast tuleks Venemaa Föderatsioonist gaasi importimise keeldu kohaldada alles alates [kuus nädalat pärast käesoleva määruse jõustumist]. Selleks et importijad, kellel on kehtivad tarnelepingud, ja importijad, kes sõlmivad uusi lepinguid, saaksid õigeaegselt ja häireteta saada vajaliku eelneva loa kavandatud gaasi impordiks, tuleks käesolevas määruses sätestatud erinevaid loa andmise menetlusi kohaldada juba enne, kui hakatakse kohaldama Venemaa Föderatsioonist gaasi importimise keeldu,***

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimise

Käesoleva määrusega nähakse ette raamistik, mille abil tõhusalt kaotada liidu *allesjäänud* kokkupuude märkimisväärsete riskidega, mis tulenevad kaubandusele ja *varustus*kindlusele Venemaa Föderatsiooniga toimuvast gaasikaubandusest, *ning teha ettevalmistusi Venemaa Föderatsioonist pärit nafta impordi tõhusaks ja aegsaks järkjärguliseks lõpetamiseks*, kehtestades:

- a) Venemaa Föderatsioonist pärit maagaasi impordi astmeline keelustamine;
- b) õigusnormid selle keelu tulemuslikuks rakendamiseks ja järgimise seireks ning *Venemaa Föderatsioonist pärit nafta impordi järkjärguliseks lõpetamiseks*;
- c) sätted liidu energiavarustuskindluse paremaks hindamiseks.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „maagaas“ – kombineeritud nomenklatuuri koodide 2711 11 00 ja 2711 21 00 all osutatud *gaas*;
- 2) „veeldatud maagaas (LNG)“ – kombineeritud nomenklatuuri koodi 2711 11 00 all osutatud veeldatud maagaas;
- 3) „gaasilises olekus maagaas“ – kombineeritud nomenklatuuri koodi 2711 21 00 all osutatud maagaas;
- 4) **„segud“ – eri päritoluriikidest pärit veeldatud maagaasi koguste segud;**
- 5) „pikaajaline tarneleping“ – maagaasi tarnimist käsitlev pikema kui üheaastase kehtivusajaga leping, välja arvatud maagaasi tuletisinstrument;
- 6) „lühiajaline tarneleping“ – maagaasi tarnimist käsitlev lühema kui üheaastase kehtivusajaga leping, välja arvatud maagaasi tuletisinstrument;

- 7) „sisemaariik“ – täielikult maismaaga ümbritsetud riik, millel *ei ole* otsest juurdepääsu merele;
- 8) „import“ – kauba suunamine vabasse ringlusse, nagu on osutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 952/2013⁸ artiklis 201;
- 9) „importija“ – füüsiline või juriidiline isik, kes on asjaomases tollideklaratsioonis määruse (EL) nr 952/2013 artikli 5 punktis 15 määratletud deklarant, või muul juhul füüsiline või juriidiline isik, sealhulgas seotud ettevõtja, kes toob kauba liidu tolliterritooriumile ■ või laseb selle mul viisil liidu turule;
- 10) „seotud ettevõtja“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/34/EL⁹ artikli 2 punktis 12 määratletud ettevõtja;

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (ELT L 269, 10.10.2013, lk 1). ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/952/oj>.

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/34/EL teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ (ELT L 182, 29.6.2013, lk 19, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2013/34/oj>).

- 11) „toll“ – määruse (EL) nr 952/2013 artikli 5 punktis 1 määratletud toll;
- 12) **„lube väljastav asutus“ – asutus, kes on pädev läbi vaatama artikli 5 lõigete 1 ja 2 kohaselt esitatud loataotlusi;**
- 13) „pädev asutus“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/1938¹⁰ artikli 2 punktis 7 määratletud pädev asutus;
- 14) „reguleeriv asutus“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2024/1788¹¹ artikli 76 punkti 1 **kohaselt** määratud reguleeriv asutus;
- 15) „kontroll“ – direktiivi (EL) 2024/1788 artikli 2 punktis 55 määratletud kontroll;

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1938, mis käsitleb gaasivarustuskindluse tagamise meetmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 994/2010 (ELT L 280, 28.10.2017, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1938/oj>).

¹¹ **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuni 2024. aasta direktiiv (EL) 2024/1788, mis käsitleb taastuvatest energiaallikatest toodetud gaasi, maagaasi ja vesiniku siseturu ühiseid norme ning millega muudetakse direktiivi (EL) 2023/1791 ja tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2009/73/EÜ (uuesti sõnastatud) (ELT L, 2024/1788, 15.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1788/oj>).**

- 16) „ühenduspunkt“ – direktiivi (EL) 2024/1788 artikli 2 punktis 63 määratletud ühenduspunkt;
- 17) *„ühendustoru“ – direktiivi (EL) 2024/1788 artikli 2 punktis 39 määratletud ühendustoru;*
- 18) „sissevoolupunkt“ – direktiivi (EL) 2024/1788 artikli 2 punktis 61 määratletud sissevoolupunkt;
- 19) *„tarnepunkt“ – gaasitarnelepingus kindlaks määratud füüsiline või virtuaalne asukoht, kuhu müüja maagaasi tarnib ja kus ostja selle vastu võtab;*

█

- 20) „lepingulised kogused“ – maagaasi kogused, mida ostja on kohustatud ostma ja müüja on kohustatud tarnima, nagu on kindlaks määratud *algses* tarnelepingus, välja arvatud mahud, mis tulenevad *lähtekoguste muudatusi käsitlevatest lepingusätetest, näiteks ümardavad kogused, osakogused, lisakogused* või muud lepingu tingimuste kohased koguselised muudatused, *välja arvatud enne 17. juunit 2025 tasutud korvamiskogused;*
- 21) „ümardavad kogused“ – maagaasi mahud, mis lisatakse asjaomase aasta lepingulisele aastakogusele, *et näha ette viimati veetud lasti ümardamine kogu lastiks;*
- 22) „osakogused“ – maagaasi mahud, mis kantakse üle järgmistesse lepinguaastatesse, *kui aasta jooksul tarnitud kogus on pärast kohanduste tegemist suurem või väiksem kui aastane kohandatud lepinguline kogus; need mahud võivad olla nii positiivsed kui ka negatiivsed;*

- 23) „*lisakogused*“ – maagaasi mahud, mis lisatakse lepinguosalise äranägemisel *tarnelepingute alusel valikuliselt aastasele lepingulisele kogusele*;
- 24) „*tasutud* korvamiskogused“ – maagaasi mahud, mida *ostjal* on õigus või kohustus järgnevatel perioodidel vastu võtta ja nende eest tasuda, järgides minimaalseid võta- või-maksa nõudeid, ning millega korvatakse pikaajalise tarnelepinguga ette nähtud, kuid varasematel perioodidel saamata jäänud lepingulised kogused;
- 25) „*tarnegraafik*“ – gaasitarnelepingu poolte vahel kokku lepitud ajakava või kava, milles määratakse kindlaks gaasikogused, mille müüja peab tarnima ja ostja vastu võtma kindlaksmääratud ajavahemike jooksul, sealhulgas tarneaeg, tarnekoht ja tarne tingimused, nagu on sätestatud tarnelepingus või sellega seotud töökorras;

- 26) „registreerimine“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2024/1789¹² artikli 2 punktis 8 määratletud registreerimine;
- 27) „nafta“ – toornafta, maagaasi *kondensaadid*, rafineerimistehase lähteained, lisaained, oksügenaadid ja muud süsivesinikud ning CN-koodide 2709 ja 2710 alla kuuluvad naftasaadused;
- 28) *„tootjariik“ – riik, kus maagaas ammutatakse, olenemata sellest, kas maagaas on seejärel teises riigis veeldatud või taasgaasistatud. Kui muudes riikides kui Venemaa Föderatsioonis ammutatud maagaas on veeldatud või taasgaasistatud Venemaa Föderatsioonis, käsitatakse tootjariigina Venemaa Föderatsiooni.*

¹² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuni 2024. aasta määrus (EL) 2024/1789, mis käsitleb taastuvatest energiaallikatest toodetud gaasi, maagaasi ja vesiniku siseturge ning millega muudetakse määruseid (EL) nr 1227/2011, (EL) 2017/1938, (EL) 2019/942 ja (EL) 2022/869 ja otsust (EL) 2017/684 ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 715/2009 (ELT L, 2024/1789, 15.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1789/oj>).

II PEATÜKK

VENEMAA FÖDERATSIOONIST PÄRIT MAAGAASI IMPORDI ASTMELINE *KEELUSTAMINE*

Artikkel 3

Venemaa Föderatsioonist pärit maagaasi impordi keelustamine

1. **Keelatud on** Venemaa Föderatsioonist pärit või sealt otse või kaudselt eksporditava gaasilises olekus maagaasi import torujuhtmete kaudu, välja arvatud juhul, kui kohaldatakse mõnda artiklis 4 *sätetatud erandit*.
2. **Keelatud on Venemaa Föderatsioonist** pärit või sealt otse või kaudselt eksporditava *või* Venemaa Föderatsioonis *ammutatud gaasilises olekus maagaasist saadud* veeldatud maagaasi import, välja arvatud juhul, kui kohaldatakse mõnda artiklis 4 *sätetatud erandit*. *Seda keeldu kohaldatakse ka segudes sisalduva veeldatud maagaasi suhtes, mis on pärit Venemaa Föderatsioonist või mida eksporditakse otse või kaudselt Venemaa Föderatsioonist.*

Artikkel 4

Üleminekuetapp kehtivate tarnelepingute puhul

1. *Artiklit 3 lõike 1 kohast keeldu kohaldatakse alates 17. juunist 2026 ja artikli 3 lõike 2 kohast keeldu alates 25. aprillist 2026, kui lube väljastavatele asutustele on võimalik tõendada, et artiklis 3 osutatud maagaasi import toimub lühiajalise tarnelepingu alusel, mis on sõlmitud enne 17. juunit 2025 ja mida ei ole pärast seda muudetud, välja arvatud juhul, kui muudatus on hõlmatud lõikega 4.*

■

2. *Artikli 3 lõiget 2 kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2027, kui lube väljastavatele asutustele on võimalik tõendada, et artiklis 3 osutatud maagaasi import toimub pikaajalise tarnelepingu alusel, mis on sõlmitud enne 17. juunit 2025 ja mida ei ole hiljem muudetud, välja arvatud juhul, kui muudatus on hõlmatud lõikega 4.*

3. *Artikli 3 lõike 1 kohast keeldu kohaldatakse alates 30. septembrist 2027, kui lube väljastavatele asutustele on võimalik tõendada, et artiklis 3 osutatud maagaasi import toimub pikaajalise tarnelepingu alusel, mis on sõlmitud enne 17. juunit 2025 ja mida ei ole hiljem muudetud, välja arvatud juhul, kui muudatus on hõlmatud lõikega 4.*

Kui komisjon tuvastab riski, et määruse (EL) 2017/1938 artikli 6a kohast 2027. aastaks seatud liikmesriigi maa-aluse hoidla täituvuse sihttasest ei pruugita saavutada, kinnitab ta sihttaseme saavutamata jätmise riski asjaolusid arvesse võttes seda riski rakendusotsusega hiljemalt 15. septembriks 2027.

Kui teise lõigu kohaselt võetakse vastu rakendusotsus, kohaldatakse selles liikmesriigis artikli 3 lõike 1 kohast keeldu kehtivate lepingute suhtes alles alates 1. novembrist 2027. Komisjon teavitab sellest viivitamata gaasikoordineerimisrühma, Euroopa Parlamenti ja nõukogu.

4. *Lõigetes 1, 3 ja 5 sätestatud erandeid kohaldatakse ka kehtivate tarnelepingute suhtes järgmiste muudatuste puhul:*
- a) *lepinguliste koguste vähendamine;*
 - b) *hindade ja tasude alandamine;*
 - c) *konfidentsiaalsusklauslite muutmine;*
 - d) *töökorra, näiteks teabevahetuskorra muutmine;*
 - e) *lepinguosaliste aadresside muutmine;*
 - f) *lepinguliste kohustuste üleandmine seotud ettevõtjate vahel;*
 - g) *kohtu- või vahekohtumenetlusega nõutavad muudatused; või*
 - h) *sisemaariikide puhul riigisiseste tarnepunktide muutmine.*

5. *Artikli 3 kohast keeldu kohaldatakse alates 30. septembrist 2027 või, kui komisjon on kooskõlas lõike 3 teise lõiguga võtnud vastu rakendusotsuse, alates 1. novembrist 2027, kui lube väljastavatele asutustele on võimalik tõendada, et:*
- a) *artiklis 3 osutatud maagaasi import toimub sisemaariiki **■** sellise lühiajalise tarnelepingu alusel, mis on vajalik punkti b kohase pikaajalise tarnelepingu täitmiseks, ning*
 - b) on olemas pikaajaline tarneleping, mille alusel imporditakse torujuhtmete kaudu sisemaariiki gaasilises olekus maagaasi, kui:
 - i) *leping sõlmiti enne 17. juunit 2025 ja seda ei ole hiljem muudetud, välja arvatud juhul, kui muudatus on hõlmatud lõikega 4;*

ii) ja leping on seotud Venemaa Föderatsioonist pärit või sealt otse või kaudselt eksporditavate gaasitarnelega ning

iii) gaasi kohaletoimetamine algses tarnepunktis ELi ja kolmanda riigi piiril ei ole enam võimalik.

6. *Lube väljastav asutus või toll, kui tegu ei ole sama asutusega, esitab komisjonile asjakohase teabe, mis võimaldab tal seirata, kas lõigetes 1, 3, 4 ja 5 kirjeldatud eritingimused on jätkuvalt täidetud. Seda tehes seirab komisjon eelkõige, kas seda sätet ei kasutata kõrvalehoidmiseks.*

■

7. Lõigete 1, 2 ja 3 kohaselt toimuva impordi kogused ei tohi ületada lepingulisi koguseid.

■

III PEATÜKK
**LUBADE VÄLJASTAMINE, ASJAKOHASE TEABE
ESITAMINE JA VAHETAMINE**

Artikkel 5

Lubade väljastamine ning asjakohase teabe esitamine

|

1. ***Kui taotletakse artikli 4 kohast erandit Venemaa Föderatsioonist pärit või sealt otse või kaudselt eksporditava maagaasi impordiks, on impordiks vaja eelnevat luba. Lube väljastavatele asutustele esitatakse kogu teave, mis on vajalik, et hinnata, kas artiklis 4 sätestatud tingimused on täidetud.***

2. **Kõnealune** teave hõlmab vähemalt järgmist :

- a) gaasitarnelepingu sõlmimise kuupäev;
- b) gaasitarnelepingu kestus;
- c) lepingulised kogused, sealhulgas kõik paindlikkusõigused koguste suurendamiseks või vähendamiseks;
- d) gaasitarnelepingu poolte andmed, sealhulgas ELis registreeritud isikute puhul ettevõtja registreerimis- ja identifitseerimisnumber (EORI-number);

e) veeldatud maagaasi segude puhul dokumendid, mis tõendavad Venemaa ja muu kui Venemaa gaasi vastavaid koguseid segus ja milles täpsustatakse segamisprotsess;

f) veeldatud maagaasi impordi puhul **veeldamise koht ja** esimese lastimise sadam;

- g) tarnepunktid, sealhulgas võimalik paindlikkus seoses tarnepunktiga **ning**
- h) kõik gaasitarnelepingu muudatused, näidates ära muudatuse sisu ja kuupäeva, välja arvatud üksnes gaasi hinnaga seotud muudatused.

Kui taotletakse artikli 4 kohast erandit ja gaasi hinda muudeti 17. juunil 2025 või hiljem, esitatakse teave hinnamuudatuse kohta.

Nõutav teave esitatakse lube väljastavale asutusele hiljemalt üks kuu enne tolliterritooriumile sisenemist. Sama tähtaega kohaldatakse segude suhtes, mis sisaldavad Venemaa Föderatsioonist pärit või sealt otse või kaudselt eksporditavat maagaasi.

3. ***Sellise maagaasi impordiks, mille tootjariik ei ole Venemaa Föderatsioon, on vaja eelnevat luba, välja arvatud juhul, kui kõnealuse impordi suhtes kohaldatakse lõiget 5. Selle liikmesriigi lube väljastavatele asutustele, kus gaas tuleks vabasse ringlusse lubada, esitatakse tõendid kõnealuse maagaasi tootjariigi kohta hiljemalt viis tööpäeva enne selle sisenemist tolliterritooriumile.***

4. *Eelnevat luba ei nõuta, kui gaasi imporditakse riigist, kes toodab gaasi ja on 2024. aastal eksportinud liitu rohkem kui 5 miljardit kuupmeetrit maagaasi ning on kas keelanud Venemaa gaasi impordi või kohaldab Venemaa gaasi suhtes muid piiravaid meetmeid või kellel puudub gaasitaristu, mis võimaldaks veeldatud maagaasi või torugaasi importida. Hiljemalt viis tööpäeva pärast käesoleva määruse jõustumist koostab komisjon rakendusotsusega selliste riikide loetelu ja ajakohastab seda vastavalt vajadusele. Komisjon seirab, kas eelneva loa nõudest vabastamise kriteeriumid on endiselt täidetud, ning ajakohastab loetelu vastavalt ja põhjendamatu viivitusega, tuginedes teabele, mille on esitanud lube väljastavad asutused või toll, kui tegu ei ole samade asutustega, ja liidu organid vastavalt artikli 7 lõikele 2.*

Komisjon võib rakendusotsusega eelneva loa nõudest vabastamise tühistada, kui lube väljastavad asutused või toll, kui tegu ei ole samade asutustega, teevad kindlaks ühe või mitu juhtumit, mille puhul vabastatud riigi eksportijad artiklis 3 sätestatud keeldudest kõrvale hoiavad, või kui komisjonil on põhjust eeldada, et ekspordiriikide asutused kõrvalehoidmise viisidesse asjakohaselt ei sekku.

Artikli 13 kohane aruanne sisaldab hinnangut artikli 5 lõike 2 kohase eelneva loa andmise menetluse tõhususe kohta.

5. ***Lube väljastavad asutused ja toll, kui tegu ei ole samade asutustega***, või muud artiklites 6 ja 7 ***osutatud*** seirega seotud asutused võivad nõuda üksikasjalikumat teavet, **■** ***kui seda teavet peetakse vajalikuks***, et hinnata, kas artiklites 3 ja 4 sätestatud tingimused on täidetud. ***Samuti võivad nad tugineda muudest allikatest pärinevale teabele. Lube väljastavad asutused*** võivad eelkõige nõuda gaasitarnelepingu teatavate sätete teksti ***esitamist*** täielikul kujul või gaasitarnelepingu ***kogu*** teksti, välja arvatud hinnateabe esitamist, ***eelkõige juhul***, kui teatavad lepingutingimused on omavahel seotud või kui täielik teadmine lepingutingimuste sõnastusest on ***kõnealuse*** hindamise jaoks otsustava tähtsusega. ***Kui esitatud teave*** ei ole veenev, ***keeldub toll*** kauba vabasse ringlusse lubamisest. ***Komisjon avaldab tihedas koostöös lube väljastavate asutuste või tolliga, kui tegu ei ole samade asutustega, suunised eelneva loa andmise menetluse täiendavate üksikasjade kohta ja selle kohta, millist liiki dokumentide ja tõendite esitamist loetakse piisavaks.***

6. *Lube väljastavad asutused või toll kontrollivad asjakohasel juhul tootjariigi kindlakstegemiseks esitatud tõendeid, esitades lisateavet, mis võib muu hulgas hõlmata juba saadaolevaid tarnedokumente, näiteks veeldatud maagaasi lasti avalikult kättesaadavat satelliitseiret või Euroopa Meresõiduohutuse Ametilt saadud seireteavet.*
7. **Maagaasi puhul, mida imporditakse liitu liidu ja Venemaa Föderatsiooni või Valgevene vaheliste piiride, ühendustorude või ühenduspunktide kaudu või torujuhtmete kaudu, mis ühendavad Venemaa Föderatsiooni liiduga ja läbivad kolmandaid riike, ilma et Venemaa Föderatsiooni ja liidu vahel oleks sissevoolupunkte, eeldatakse, et see on otse või kaudselt eksporditud Venemaa Föderatsioonist** .

8. *Maagaasi puhul, mida imporditakse liitu Strandža 1 kaudu, eeldatakse, et see on otse või kaudselt eksporditud Venemaa Föderatsioonist, välja arvatud juhul, kui lube väljastavatele asutustele esitatakse hiljemalt seitse tööpäeva enne tolliterritooriumile sisenemist üheselt mõistetavad tõendid selle kohta, et asjaomase maagaasi tootjariik ei ole Venemaa Föderatsioon.*
9. *Kui gaasitaristu või kaubanduse struktuuriga seotud muutused viivad olukorrani, kus muud ühenduspunktid ühendavad liitu süsteemidega, mis transpordivad märkimisväärses koguses Venemaa gaasi, määrab komisjon need ühenduspunktid kindlaks komisjoni rakendusotsusega. Sellisel juhul tuleb üheselt mõistetavad tõendid tootjariigi kohta esitada seitsme tööpäeva jooksul.*
10. *Kui maagaasi transporditakse läbi ELi kolmandast riigist kolmandasse riiki liidu tolliseadustiku kohase transiidiprotseduuri alusel, sealhulgas hoiustamiseks tolliladustamisreeglite kohaselt, teavitatakse lube väljastavat asutust ja tolli, kui tegu ei ole sama asutusega, hiljemalt viis tööpäeva enne kavandatud transiiti järgmisest:*
- a) *transiitgaasi tootjariik, välja arvatud juhul, kui selline teave ei ole kättesaadav;*

- b) *kavandatud või tegelikud registreerimisgraafikud, milles on täpsustatud transiitgaasi maht, ajastus ning sisse- ja väljavoolupunktid, kohaldataval juhul päevase täpsusega;*
- c) *gaasitarnelepingutes sätestatud mahud ja tarnepunktid ning*
- d) *müüja või ostja või mis tahes vahendusüksuse ja liidu asjaomaste ülekandesüsteemi haldurite vaheline leping, kui see on kohaldatav.*

Lube väljastavad asutused kontrollivad andmete järjepidevust ja jagavad saadud teavet viivitamata tolliga, kui tegu ei ole samade asutustega.

11. *Kui haldurid hoiustavad Venemaa gaasi liidu territooriumil liidu tolliseadustiku kohase transiidi-, ajutise hoiustamise või tolliladustamisprotseduuri alusel, kehtestavad liikmesriigid asjakohased seire- ja jõustamismehhanismid tagamaks, et riigisisese hoiustamise kasutamine kolmandate riikide poolt ei ohusta riiklikku või piirkondlikku varustuskindlust ega määruse (EL) 2017/1938 artiklites 6a–6d sätestatud hoiustamiskohustuste täitmist, ning esitama komisjonile asjakohase teabe. Komisjon lisab artikli 11 lõike 3 kohasesse iga-aastasesse aruandesse teabe võimalike varustuskindluse probleemide kohta, mis on seotud Venemaa gaasiga liidu hoidlates.*

I

Artikkel 6

Tõhus seire ja aruandlus

Toll ning asjakohasel juhul pädevad asutused ja reguleerivad asutused, **Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF), Euroopa Prokuratuur (EPPO)** ning Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostöö Amet (ACER) tagavad II peatüki sätete järgimise tõhusa seire **ning kasutavad** vajaduse korral täielikult oma jõustamisvõlutusi ning teevad tihedat koostööd **muude** asjaomaste riiklike asutuste, teiste liikmesriikide asutuste, **liidu asutuste ja komisjoniga. Lube väljastavad asutused ja toll kontrollivad asjakohasel juhul tootjariigi kindlakstegemiseks esitatud tõendeid, nõudes lisateavet, mis võib muu hulgas hõlmata juba saadaolevaid tarnedokumente, näiteks veeldatud maagaasi lasti avalikult kättesaadavat satelliitseiret või Euroopa Meresõiduohutuse Ametilt saadud seireteavet.**

Lube väljastavad asutused ja toll pööravad oma volituste kasutamisel erilist tähelepanu nende jõustamisele seoses ühenduspunktide, maagaasi veeldusjaamade või transiiditorudega, mille puhul kõrvalehoidmise oht on suur, näiteks juhul, kui import tuleb kolmandatest riikidest, kes kauplevad samuti Venemaa gaasiga või ekspordivad gaasi tootmisrajatistest, mis kuuluvad osaliselt Venemaa Föderatsiooni ettevõtjatele. Käesoleva määruse artikli 7 kohaseid asutustevahelise koostöö mehhanisme kasutades kohandavad asutused vajaduse korral oma jõustamisprioriteete, et käsitleda käesoleva määruse rakendamise käigus kindlaks tehtud võimalikke kõrvalehoidmise viise. Komisjon seirab koostöös liikmesriikidega kolmandate riikide kaudu imporditud maagaasi kogumahtusid, et hinnata võimalikke artiklite 3 ja 4 täitmisest kõrvalehoidmise riske.

Artikkel 7

Koostöö ja teabevahetus

- 1. Lube väljastav asutus on toll, välja arvatud juhul, kui liikmesriik määrab selleks muu asutuse. Liikmesriigid teavitavad komisjoni, kui nad määravad lube väljastavaks asutuseks muu asutuse kui tolli.*

2. Lube väljastavad asutused **teevad koostööd ja** vahetavad maagaasi **impordi kohta** saadud teavet reguleerivate asutuste, pädevate asutuste ja **kohaldataval juhul tolliga, samuti OLAFi, EPPO, ACERi** ja komisjoniga **vastavalt nende ülesannetele, kohustustele ja pädevusele ning** niivõrd kui see on võimalik, et tagada käesoleva määruse artiklites 3 ja 4 sätestatud tingimuste täitmise tõhus hindamine. **Eelkõige jagavad nad** teavet **käesoleva määruse rakendamise käigus kindlaks tehtud võimalike kõrvalehoidmise viiside kohta.**

3. **Lube väljastavad asutused või kohaldataval juhul toll teavitavad reguleerivaid asutusi, pädevaid asutusi, ACERit ja komisjoni kord kuus Venemaa Föderatsioonist pärit või sealt otse või kaudselt eksporditava maagaasi impordi arengut puudutavatest põhielementidest, näiteks pikaajaliste või lühiajaliste tarnelepingute alusel imporditud kogustest, sissevoolupunktidest või lepingupartneritest. Samuti teavitavad nad neid peamistest arengutest seoses artikli 5 lõikes 10 osutatud transiidiprotseduuri alusel liitu siseneva Venemaa gaasiga.**

4. *Eri liikmesriikide lube väljastavad asutused ja kohaldataval juhul tolliasutused vahetavad ulatuses, mis on vajalik, maagaasi impordi kohta saadud teavet ning teevad üksteisega koostööd, et tagada tõhus nõuete täitmine ja takistada neist kõrvalehoidmist. Nad kasutavad olemasolevaid vahendeid ja andmebaase, mis võimaldavad tõhusalt vahetada asjakohast teavet oma liikmesriigi ja teiste liikmesriikide asutustega, või võtavad vajaduse korral sellised vahendid kasutusele. Artikli 13 kohane aruanne sisaldab hinnangut asjaomaste asutuste vahelise lõigete 2 ja 4 ning artikli 6 kohase teabevahetuse ja koostöö tõhususe kohta ning asjakohasel juhul soovitusi nende parandamiseks.*
5. ACER avaldab *1. juuliks* 2026 ja *1. juuliks* 2027 käesoleva määruse alusel saadud andmete ja enda valduses oleva teabe põhjal aruande, milles antakse ülevaade Venemaa Föderatsioonist pärit või sealt otse või kaudselt eksporditava *maagaasi* tarnelepingutest ja hinnatakse mitmekesistamise mõju energiaturgudele. *Kui see on asjakohane, hõlmab aruanne ka andmeid artikli 5 lõikes 10 osutatud transiidiprotseduuri alusel liitu siseneva Venemaa gaasi kohta.*

6. Komisjon ja ACER jagavad **■** nende valduses olevat asjakohast teavet *Venemaa Föderatsioonist pärit või sealt otse või kaudselt eksporditava maagaasi impordilepingute kohta asjakohasel juhul lube väljastavate asutustega ja kohaldataval juhul tolliga*, et hõlbustada käesoleva määruse täitmise tagamist.
7. *Kui see on käesoleva lõike esimeses lõigus sätestatud kohustuse täitmiseks asjakohane, kohaldatakse mutatis mutandis nõukogu määrust (EÜ) nr 515/97¹³.*

Artikkel 8

Karistused

1. *Lükkmesriigid näevad käesoleva määruse artiklite 3, 4 või 5 rikkumise eest ette mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad karistused.*

¹³ *Nõukogu 13. märtsi 1997. aasta määrus (EÜ) nr 515/97 liikmesriikide haldusasutuste vastastikusest abist ning haldusasutuste ja komisjoni vahelisest koostööst tolli- ja põllumajandusküsimusi käsitlevate õigusaktide nõutava kohaldamise tagamiseks (EÜT L 082, 22.3.1997, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1997/515/oj>).*

2. *Juriidiliste isikute puhul on maksimumkaristus vähemalt:*

- *3,5 % ettevõtja eelmise majandusaasta kogu üleilmsest aastakäibest või*
- *40 miljonit eurot või*
- *300 % hinnangulisest tehingukäibest, mis arvutatakse lähtuvalt asjaomase maagaasi mahust järgmise päeva lepinguhindadest TTFi turul.*

Füüsiliste isikute puhul ei tohi maksimaalne karistus olla väiksem kui 2,5 miljonit eurot.

3. *Kui liikmesriigi õigussüsteemis ei ole ette nähtud pädevate asutuste volitusi sõltumatult haldustrahve määrata, võib käesolevat artiklit kohaldada sellisel viisil, et trahvi menetlemise algatab pädev asutus ning selle määravad pädevad riiklikud kohtud, tagades seejuures, et kõnealused õiguskaitsevahendid on tulemuslikud ja järelevalveasutuste määratud haldustrahvidega samaväärse mõjuga. Igal juhul peavad määratavad trahvid olema mõjusad, proportsionaalsed ja heidutavad.*
4. *L liikmesriigid teavitavad komisjoni käesolevas artiklis ette nähtud kehtivatest riigisisestest õigusnormidest hiljemalt kaks aastat pärast käesoleva määruse jõustumist ning teavitavad komisjoni viivitamata ka kõigist hilisematest neid õigusnorme mõjutavatest muudatustest.*

IV PEATÜKK

RIIKLIKUD MITMEKESISTAMISKAVAD

Artikkel 9

Maagaasi käsitlevad riiklikud mitmekesistamiskavad

1. **Iga liikmesriik** kehtestab mitmekesistamiskava, milles kirjeldatakse tema gaasitarnete mitmekesistamise meetmeid, vahe-eesmärke ja võimalikke tõkkeid, **et lõpetada täielikult** Venemaa Föderatsioonist pärit või sealt otse või kaudselt eksporditava maagaasi import **vastavalt artiklitele 3 ja 4**.
2. Maagaasi käsitlev riiklik mitmekesistamiskava peab sisaldama kogu järgmist teavet:
 - a) kättesaadav teave **kehtivate tarnelepingute alusel** Venemaa Föderatsioonist pärit või sealt otse või kaudselt eksporditava maagaasi **impordi mahu** kohta;

- b) Venemaa Föderatsioonist pärit või sealt otse või kaudselt eksporditava maagaasi asendamiseks riigi tasandil kehtestatud ja kavandatud **toetus**meetmete selge kirjeldus, sealhulgas kogused, mille import kavatsetakse järk-järgult lõpetada, meetmete rakendamise vahe-eesmärgid ja ajakava ning kavandatud võimalused alternatiivsete tarnete ja tarneteede jaoks, kui need on olemas. Sellised meetmed võivad ■ sisaldada **määruse (EL) 2024/1789** artikli 42 kohast ELi nõudluse koondamise platvormi kasutamist, energiaettevõtjate mitmekesistamispuüdluste toetamise meetmeid, koostööd piirkondlikes rühmades, nagu Kesk- ja Kagu-Euroopa gaasivõrkude ühendamise kõrgetasemeline tööühm, maagaasi impordile elektrifitseerimisega pakutavate alternatiivide kindlakstegemist, **energia piisavust**, energiatõhususe meetmeid, biogaasi, biometaani ja roheline vesiniku tootmise hoogustamist, taastuenergia kasutuselevõttu, nõudluse vabatahtliku vähendamise meetmeid **või teiste liikmesriikide võimalusi tarnete mitmekesistamist hõlbustada**;
- c) Venemaa Föderatsioonist pärit või sealt otse või kaudselt eksporditava maagaasi asendamise võimalike tehniliste, lepinguliste või regulatiivsete tõkete väljaselgitamine ning võimalused nende tõkete ületamiseks.

3. Liikmesriigid esitavad komisjonile oma riiklikud mitmekesistamiskavad 1. märtsiks 2026, kasutades I lisas esitatud vormi.
4. Komisjon hõlbustab vajaduse korral maagaasi käsitlevate riiklike mitmekesistamiskavade koostamist ja rakendamist, *sealhulgas parimate tavade jagamise ja tehnilise abi andmise kaudu. Artikli 4 kohaste kehtivate tarnelepingute üleminekuetapis teeb komisjon liikmesriikidega nende mitmekesistamispüüdlustes koordineeritud viisil koostööd, et teha kindlaks alternatiivsed tarneallikad. Uued tarned võivad ka kompenseerida saamata jäänud tulu, kasutades olemasolevat taristut, mida on varem kasutatud Venemaa gaasi transiidiks.* Liikmesriigid annavad määruse (EL) 2017/1938 artikli 4 kohaselt loodud gaasikoordineerimisrühmale korrapäraselt aru kõnealuste kavade ettevalmistamisel, vastuvõtmisel ja rakendamisel tehtud edusammudest. Komisjon hindab riiklike mitmekesistamiskavade alusel Venemaa *Föderatsioonist pärit või sealt otse või kaudselt eksporditava* gaasi impordi järkjärgulise lõpetamise rakendamist ja annab sellest aru gaasikoordineerimisrühmale, nagu on sätestatud käesoleva määruse artiklis 11.

Artikkel 10

Naftat (toornafta ja naftatooted) käsitlevad riiklikud mitmekesistamiskavad

1. Kui **liikmesriigis** võetakse vastu Venemaa Föderatsioonist pärit või sealt otse või kaudselt eksporditava nafta importi, **kehtestab see liikmesriik** mitmekesistamiskava, milles **on kirjeldatud tema** naftatarnete mitmekesistamise meetmeid, vahe-eesmärke ja võimalikke tõkkeid ning mille eesmärk on lõpetada **2027. aasta lõpuks** Venemaa Föderatsioonist pärit või sealt otse või kaudselt eksporditava nafta import.
2. Naftat käsitlev riiklik mitmekesistamiskava peab sisaldama kogu järgmist teavet:
 - a) kättesaadav teave Venemaa **Föderatsiooni** nafta otsese või kaudse impordi mahu kohta kehtivate tarnelepingute alusel;
 - b) Venemaa Föderatsioonist pärit või sealt otse või kaudselt eksporditava nafta asendamiseks riigi tasandil kavandatud meetmed, sealhulgas kogused, mille import kavatsetakse järk-järgult lõpetada, meetmete rakendamise vahe-eesmärgid ja ajakava ning võimalused alternatiivsete tarnete, tarneteede **ja energiaallikate** jaoks, **samuti teiste liikmesriikide võimalused tarnete mitmekesistamist hõlbustada**;

- c) *riigi tasandil kehtestatud ja kavandatavad meetmed, millega tagatakse, niivõrd kui see on võimalik, Venemaa Föderatsioonist pärit või sealt otse või kaudselt eksporditava nafta läbipaistvus ja jälgitavus, sealhulgas meetmed võimaliku übermürgistatud impordi kontrollimiseks;*
- d) *Venemaa Föderatsioonist pärit või sealt otse või kaudselt eksporditava nafta impordi võimalikud keelud riiklikul tasandil;*
- e) Venemaa Föderatsioonist pärit või sealt otse või kaudselt eksporditava nafta asendamise võimalikud tehnilised, *lepingulised* või regulatiivsed tõkked ning võimalused nende tõkete ületamiseks.

3. Liikmesriigid *teatavad komisjonile* oma riiklikest *mitmekesistamiskavadest* 1. märtsiks 2026 ■ , kasutades II lisas esitatud vormi. *Komisjon avaldab liikmesriikidelt saadud kavade mittekonfidentsiaalse versiooni hiljemalt üks kuu pärast kavade esitamist.*

4. Komisjon hõlbustab vajaduse korral naftat käsitlevate riiklike mitmekesistamiskavade koostamist ja rakendamist, *sealhulgas parimate tavade jagamise ja tehnilise abi andmise kaudu. Komisjon aitab kaasa liikmesriikidevahelisele koostööle riiklike mitmekesistamiskavade rakendamisel. Komisjon hindab naftaimporti võimaliku kiirendatud lõpetamise mõju liikmesriikidele, keda Venemaa naftatarnete täielik lõpetamine kõige rohkem mõjutab. Ta teeb aktiivselt koostööd otseselt mõjutatud liikmesriikide ja teiste asjaomaste liikmesriikidega, et leida lahendused hindamise käigus kindlaks tehtud võimalike riskide minimeerimiseks.* Liikmesriigid annavad nõukogu direktiivi 2009/119/EÜ¹⁴ artikli 17 kohaselt loodud nafta koordineerimisrühmale korrapäraselt aru kõnealuste riiklike mitmekesistamiskavade ettevalmistamisel, vastuvõtmisel ja rakendamisel tehtud edusammudest.

¹⁴ Nõukogu 14. septembri 2009. aasta direktiiv 2009/119/EÜ, millega kohustatakse liikmesriike säilitama toornafta ja/või naftatoodete miinimumvarusid (ELT L 265, 9.10.2009, lk 9, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/119/oj>).

5. Kui naftat käsitlevas riiklikus mitmekesistamiskavas on kindlaks tehtud risk, et Venemaa *Föderatsioonist pärit või sealt otse või kaudselt eksporditava* nafta impordi järkjärgulise lõpetamise eesmärki ei pruugita **2027. aasta lõpuks** saavutada, *esitab* komisjon pärast *riikliku mitmekesistamiskava* hindamist **ja kolme kuu jooksul alates riikliku mitmekesistamiskava esitamisest** asjaomasele liikmesriigile soovitus selle kohta, kuidas impordi järkjärguline lõpetamine õigeaegselt saavutada. **Komisjon avaldab soovitusel hiljemalt kolm kuud pärast mitmekesistamiskava esitamist.** Pärast selle soovitusel saamist ajakohastab liikmesriik oma mitmekesistamiskava komisjoni soovitusel arvesse võttes kolme kuu jooksul.

V PEATÜKK

GAASIVARUSTUSKINDLUSE SEIRE

Artikkel 11

Määruse (EL) 2017/1938 muutmine

Määrust (EL) 2017/1938 muudetakse järgmiselt.

1) Artiklisse 2 lisatakse punktid **33** ja **34**:

- „33) „võta-või-maksa säte“ – lepingusäte, mis kohustab ostjat võtma teatava ajavahemiku jooksul vastu kindlaksmääratud minimaalse gaasikoguse või selle eest maksuma, olenemata sellest, kas gaasi tegelikult saadakse;
- 34) „tarni-või-maksa säte“ – lepingusäte, mis kohustab müüjat gaasi tarnimata jätmise korral maksuma lepingus ette nähtud trahvi.“

2) Artikli 14 lõiget 6 muudetakse järgmiselt:

a) esimesse lõiku lisatakse punkt c:

- „c) komisjonile ja *asjaomastele pädevatele asutustele* Venemaa Föderatsioonist pärit või sealt otse või kaudselt eksporditava maagaasi tarnelepingute kohta järgmise teabe:
- i) määruse (EL) .../...⁺ artikli 7 lõikes *I* osutatud teave;
 - ii) teave tarnitavate ja vastuvõetavate koguste kohta, sealhulgas võta- või-maksa sätete või tarni-või-maksa sätete kohased võimalikud paindlikkusmeetmed;
 - iii) tarnegraafikud (veeldatud maagaas) või registreerimised (torugaas);
 - iv) võimalikud lepingus ette nähtud paindlikkusmeetmed, mis puudutavad iga-aastaseid lepingulisi koguseid, sealhulgas korvamiskoguseid;

⁺ Väljaannete talitus, palun lisage teksti käesoleva määruse number ja täiendage vastavat joonealust märkust.

- v) gaasitarnete peatamise või lõpetamise tingimused, sealhulgas vääramatut jõudu käsitlevad sätted;
- vi) teave selle kohta, millist õigust lepingu suhtes kohaldatakse ja milline vahekohtumehhanism on valitud;
- vii) muude kaubanduslepingute põhielemendid, mis on olulised gaasitarnelepingu täitmiseks, välja arvatud hinnateave.;

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrus (EL) .../..., mis käsitleb Venemaa maagaasi impordi järkjärgulist lõpetamist ja nafta impordi järkjärgulise lõpetamise ettevalmistamist ning võimalike energiasõltuvuste seire parandamist ning millega muudetakse määrust (EL) 2017/1938 (ELT..., ELI: ...).“

b) lisatakse *järgmine* lõik:

„Punktis c osutatud teave esitatakse *hiljemalt neli nädalat pärast määruse (EL) .../...⁺ jõustumist ning* iga lepingu kohta koondamata kujul, sealhulgas terviklikud asjakohased tekstiosad, välja arvatud hinnateave, eelkõige juhul, kui täielik teadmine lepingutingimuste sõnastusest on *gaasi*varustuskindluse hindamiseks otsustava tähtsusega või kui teatavad lepingutingimused on omavahel seotud.“

⁺ Väljaannete talitus, palun sisestage teksti käesoleva määruse number.

Veeldatud maagaasi terminalide teenuste osutajad esitavad komisjonile teabe teenuste kohta, mille on broneerinud Venemaa Föderatsiooni kliendid ja Venemaa Föderatsiooni ettevõtjate kontrolli all olevad kliendid, sealhulgas lepingu alusel osutatavad teenused, lepingulised kogused ja lepingu kestus.“

3) Artikli 17 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Komisjon seirab pidevalt liidu energiasüsteemi kokkupuudet, **muuhulgas kolmandate riikide kaudu, Venemaa Föderatsioonist pärit või sealt otse või kaudselt eksporditava gaasi tarnetega**, eelkõige **komisjonile ja** pädevatele asutustele artikli 14 lõike 6 punkti c kohaselt esitatud teabe alusel.

Komisjon hindab Venemaa **Föderatsioonist pärit või sealt otse või kaudselt eksporditava** gaasi impordi järkjärgulise lõpetamise rakendamist vastavalt määrusele (EL) .../...* riikide, piirkondade ja liidu tasandil, võttes aluseks kõnealuse määruse artikli 9 kohased riiklikud mitmekesistamiskavad. Sellest hindamisest antakse aru gaasikoordineerimisrühmale.

Kolmandas lõigus osutatud hindamise **■** põhjal avaldab komisjon iga-aastase aruande, milles antakse põhjalik ülevaade edusammudest, mida liikmesriigid on oma riiklike mitmekesistamiskavade rakendamisel teinud.

Kui see on asjakohane, võib komisjon kolme kuu jooksul alates riiklikust mitmekesistamiskavast teatamisest esitada soovitusi, milles määratakse kindlaks võimalikud tegevused ja meetmed, et tagada ***gaasitarnete turvaline*** mitmekesistamine ja Venemaa ***Föderatsioonist pärit või sealt otse või kaudselt eksporditava*** gaasi impordi õigeaegne järkjärguline lõpetamine.

Asjaomased liikmesriigid ajakohastavad oma mitmekesistamiskava komisjoni soovitusi arvesse võttes kolme kuu jooksul.“

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrus (EL) .../..., mis käsitleb Venemaa maagaasi impordi järkjärgulist lõpetamist ja nafta impordi järkjärgulise lõpetamise ettevalmistamist ning võimalike energiasõltuvuste seire parandamist ning millega muudetakse määrust (EL) 2017/1938 (ELT..., ELI: ...).“

VI PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 12

Ametisaladus

1. Käesoleva määruse kohaselt saadud, vahetatud või edastatud konfidentsiaalse teabe suhtes kehtib käesolevas artiklis sätestatud ametisaladuse hoidmise kohustus.
2. Ametisaladuse hoidmise kohustus kehtib kõigile isikutele, kes töötavad või on töötanud käesoleva määruse rakendamise seotud ametiasutuste heaks, ja füüsilistele või juriidilistele isikutele, kellele asjaomased ametiasutused on oma ülesanded delegeerinud, sealhulgas *nende asutuste* lepingulised audiitorid ja eksperdid.

3. Ametisalatuse alla kuuluvat teavet ei tohi avalikustada ühelegi teisele isikule ega ametiasutusele, välja arvatud juhul, kui avalikustamise kohustus tuleneb liidu või liikmesriigi õigusest.
4. Kogu käesoleva määruse kohaselt asjaomaste asutuste **või liikmesriikide** vahel vahetatavat teavet, mis puudutab äri- või töötingimusi või muid majanduslikke või isiklikke küsimusi, peetakse konfidentsiaalseks ja selle suhtes kohaldatakse ametisalatuse nõudeid, välja arvatud juhul, kui **asjaomane** asutus märgib teavet edastades, et seda võib avalikustada, või kui **avalikustamise kohustus tuleneb liidu või liikmesriigi õigusest või** kui avalikustamine on vajalik kohtumenetluse jaoks.

Artikkel 13

Seire

Komisjon seirab pidevalt liidu energiaturu arengut, eelkõige pidades silmas võimalikku sõltuvust gaasitarnetest ja muid varustuskindluse riske, mis on seotud Venemaa Föderatsioonist imporditava energiaga. ***Hiljemalt [kaks aastat pärast käesoleva määruse jõustumist] esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva määruse rakendamise kohta.***

Äkiliste ja oluliste muutuste korral, mis ohustavad tõsiselt ühe või mitme liikmesriigi energiavarustuskindlust, ning pärast määruse (EL) 2017/1938 artikli 11 või 12 kohase hädaolukorra väljakuulutamist võib komisjon ajutiselt peatada käesoleva määruse II peatüki kohaldamise ühes või mitmes liikmesriigis, kas täielikult või osaliselt. Sellisel juhul võib komisjon ka peatada artikli 5 lõikes 2 sätestatud eelneva loa nõude. Komisjoni otsus sisaldab teatavaid tingimusi, eelkõige tagamaks, et igasugune peatamine piirdub rangelt ohu kõrvaldamisega. Peatamine piirdub ajavahemikuga, mis on tingimata vajalik, kuni tarded muudest riikidest kui Venemaa Föderatsioon saavutavad piisava taseme liidu nõudluse rahuldamiseks. Peatamine võib jõus olla kuni neli nädalat ning seda pikendatakse üksnes juhul, kui määruse (EL) 2017/1938 artikli 11 kohased hädaolukorra tingimused on endiselt täidetud. Käesoleva lõike kohase ajutise peatamise korral on lubatud ainult lühiajalised tarnelepingud. Komisjon teavitab liikmesriike ja gaasikoordineerimisrühma kõigist peatamistest ning esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule peatamist ja selle mis tahes pikendamist põhjendava aruande. Komisjon esitleb aruannet parlamendile, kui tal palutakse seda teha.

Artikkel 14

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artiklit 3 kohaldatakse alates [kuus nädalat pärast käesoleva määruse jõustumist], kui artiklis 4 ei ole sätestatud teisiti.

Artiklit 5 kohaldatakse alates [kuus nädalat miinus üks kuu pärast käesoleva määruse jõustumist].

Käesolev määrus ei piira Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 833/2014¹⁵ sätestatud veeldatud maagaasiga seotud keelu kohaldamist, mida kohaldatakse ja järgitakse olenemata käesoleva määruse sätetest.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

...

Euroopa Parlamendi nimel

Nõukogu nimel

president

eesistuja

¹⁵ *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. juuli 2014. aasta määrus (EL) nr 833/2014, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses Venemaa tegevusega, mis destabiliseerib olukorda Ukrainas (ELT L 229, 31.7.2014, lk 1; ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/833/oj>).*

I LISA

Riiklike mitmekesistamiskavade vorm maagaasi puhul

See vorm on ette nähtud riigiasutustele, kes koostavad artikliga 9 ettenähtud mitmekesistamiskava. Kava peab hõlmama järgmist:

üldine teave

Kava ettevalmistamise eest vastutav asutus	
Gaasisüsteemi kirjeldus. Siin tuleb kirjeldada: i) gaasinõudlust; ii) tarnejaotust, milles on arvesse võetud sõltuvus Venemaa tarnetest.	

peamine teave Venemaa Föderatsioonist pärit või sealt otse või kaudselt eksporditava gaasi impordi kohta liikmesriiki

<p>Individuaalsete lepingute viitenumber samal kujul, nagu importija on selle edastanud pädevatele asutustele ja komisjonile.</p>	
<p><i>Asjakohasel juhul</i> Venemaa Föderatsiooni äriühingute <i>või seotud ettevõtjate</i> poolt broneeritud LNG terminalide teenused.</p>	
<p>Liikmesriiki tarnitavad Venemaa <i>Föderatsioonist pärit või sealt otse või kaudselt eksporditava gaasi</i> lepingulised ☐ kogused.</p> <p>Märkida lepingu kohased paindlikkusmeetmed ja tarnepunkt (ühenduspunkt, impordi koht, LNG terminal vm).</p>	

selliste meetmete kirjeldus, millega asendatakse Venemaa Föderatsioonist pärit või sealt otse või kaudselt eksporditav maagaas.

3.1. Kirjeldus peab hõlmama järgmisi elemente:

Mitmekesistamise võimalused: i) alternatiivsed tarned; ii) alternatiivsed tarneteed; iii) nõudluse koondamine.	
Kirjeldada meetet ja selle eesmärgi, sealhulgas koguseid, mille import loodetakse järk-järgult lõpetada; mitmeetapilise meetme korral kirjeldada vaheetappe.	
Rakendamise ajakava	
Meetmete mõju energiasüsteemile, sealhulgas gaasivoogudele, taristu võimsusele, tariifidele jne.	
Mõju naaberliikmesriikidele	

tehnilised, *lepingulised* või regulatiivsed tõkked Venemaa Föderatsioonist pärit või sealt otse või kaudselt eksporditava gaasi asendamisel

Tehnilised, <i>lepingulised</i> või regulatiivsed tõkked	
Võimalused tőkete ületamiseks ja ajakava	
Kategooria	Mahtude asendamine impordi järkjärguliseks lõpetamiseks ¹⁶
Nõutav teave	Selliste riiklikul tasandil kehtestatud ja kavandatud meetmete kirjeldus, millega asendatakse Venemaa Föderatsioonist pärit või sealt otse või kaudselt eksporditud ülejäänud maagaasi mahud i) kogused, mille import kavatakse iga meetme abil järkjärgult lõpetada, ii) rakendamise ajakava (algus – lõpp), iii) alternatiivsete tarnete ja tarneteede võimalused
Torugaas	
Veeldatud maagaas (LNG)	

¹⁶ Sellised meetmed võivad sisaldada määruse (EL) 2024/1789 artikli 42 kohast ELi nõudluse koondamise platvormi kasutamist, energiaettevõtjate mitmekesistamispuudluste toetamise meetmeid, koostööd piirkondlikes rühmades, nagu Kesk- ja Kagu-Euroopa gaasivõrkude ühendamise kõrgetasemeline tööühm, maagaasi impordile elektrifitseerimisega pakutavate alternatiivide kindlakstegemist, energiatõhususe meetmeid, biogaasi, biometaani ja roheline vesiniku tootmise hoogustamist, taastuvenergia kasutuselevõttu või nõudluse vabatahtliku vähendamise meetmeid.

II LISA

Riiklike mitmekesistamiskavade vorm nafta puhul

See vorm on ette nähtud riigiasutustele, kes koostavad artikliga 10 ettenähtud üksikasjaliku mitmekesistamiskava. Kava peab hõlmama järgmist:

üldine teave

Kava ettevalmistamise eest vastutav asutus	
Naftasüsteemi kirjeldus. Siin tuleb kirjeldada: i) naftanõudlust; ii) tarnejaotust, milles on arvesse võetud sõltuvus Venemaa tarnetest.	

peamine teave Venemaa Föderatsioonist pärit või sealt otse või kaudselt eksporditava nafta (*toornafta ja naftatooted*) impordi kohta liikmesriiki

Liikmesriiki tarnitavad lepingulised Venemaa nafta kogused.	
Lisada lepinguliste kohustuste aegumiskuupäev.	
Eri sidusrühmade (müüja, importija ja ostja) andmed.	

selliste meetmete kirjeldus, millega asendatakse Venemaa Föderatsioonist pärit või sealt otse või kaudselt eksporditav nafta.

Kirjeldus peab hõlmama järgmisi elemente:

<p>Mitmekesistamise võimalused:</p> <p>i) alternatiivsed tarned;</p> <p>ii) alternatiivsed tarneteed.</p>	
<p>Kirjeldada meetet ja selle eesmäärke, sealhulgas koguseid, mille import loodetakse järk-järgult lõpetada; mitmeetapilise meetme korral kirjeldada vaheetappe. <i>Riigi tasandil kehtestatud ja kavandatavad meetmed, millega tagatakse, niivõrd kui see on võimalik, Venemaa Föderatsioonist pärit või sealt otse või kaudselt eksporditava nafta läbipaistvus ja jälgitavus, sealhulgas meetmed võimaliku ümbermargistatud impordi kontrollimiseks.</i></p>	
<p>Rakendamise ajakava</p>	

Meetmete mõju energiasüsteemile, sealhulgas naftavoogudele, taristu võimsusele, tariifidele jne.	
Mõju naaberliikmesriikidele	

tehnilised, *lepingulised* või regulatiivsed tõkked Venemaa Föderatsioonist pärit või sealt otse või kaudselt eksporditava nafta asendamisel

Tehnilised ■ , <i>lepingulised</i> <i>või</i> regulatiivsed tõkked	
Võimalused tõkete ületamiseks ja ajakava	

Euroopa Komisjoni avaldus Venemaa naftaga seotud edasiste meetmete kohta

Et vältida olulisi julgeolekuriske ja energiasõltuvust, mis tulenevad energiakaubanduse jätkumisest Venemaa Föderatsiooniga, jääb Euroopa Komisjon kindlaks eesmärgile tagada, et kooskõlas Versailles' deklaratsiooniga lõpetatakse 2027. aasta lõpuks järk-järgult kogu ülejäänud naftaimport Venemaa Föderatsioonist.

Komisjon kavatseb 2026. aasta alguses esitada seadusandliku ettepaneku keelustada nafta import Venemaa Föderatsioonist võimalikult kiiresti ja hiljemalt 2027. aasta lõpuks.

Komisjon hindab hoolikalt naftaimpordi kiirendatud lõpetamise võimalikku mõju sellest kõige enam puudutatud liikmesriikide varustuskindlusele, majandusele ja konkurentsivõimele.

Komisjon teeb solidaarsuse vaimus aktiivselt koostööd otseselt mõjutatud liikmesriikide ja teiste asjaomaste liikmesriikidega, et määrata kindlaks sobivad meetmed hindamise käigus tuvastatud võimalike riskide minimeerimiseks ja alternatiivsetele tarnetele juurdepääsu hõlbustamiseks.